

Hi O

Ki Rwai na ka ñuson u  
S. Quotient Sumer





# HI O

Ki Rwai

Na ka iuson u

S. Quotient Sumer

=====

***Rwai u Pa:***

“Oŋ u dakhar, kyndei ka la dei,  
Oŋ u Pnar ham kuch pyrwa nei hei.”

***Rwai an ka Bei:***

“Ham kuch pyrwa wymtoh iwa bha,  
İa sah sa dui tana,  
Tæ man miarkhara”

=====

***kitæ kiyi kiyi da sñiawtoh o u pynmih ia kani ka  
O” hei iŋ i da hi i ktien i thylleij wow pynsah i  
I Nām ki TREWAKHA.***

***S. Quotient Sumer.***

## CHIKYNTIEN

Da kini ki kyntien, nynkonjdōh e njōh iow Blai Kynrad wa e u iā i dei kyrkhu khyrdoh tæ iē u pyndep iēini i wa da thmu u Pa iōŋ i, u **S. Quotient Sumer**.

U Pa iōŋ i, uwa da chna, dathoh iā kiwa bōn ki kot, ki rwai næ ki poitri ha i ktien iōŋ i da hi næ ha kiwi tawan ki jait ktien, oŋ u iā i chisien ka sŋi ***"Khon yi u ioh u e iaphi, toh du kini donhi ki rwai"Hi o'wow man kam ki dak kti iōŋŋa hadien ha bood*** ini pynkhih i iēi mynsien iōŋ i waroh 12(khat-ar) ŋut chipaū deilaŋ wa ka Bei iōŋ i wow iā bah khlieh wa la kammon kammon leh toh u iē i u pynmih iā kini ki rwai wa dathoh u Pa iōŋ i hei dur ka kot. Tæ heini i por da iē u pynmih iā kani ka kot wa da e pyrtuid u Pa, ka ***"Hi O"*** heiwa kattu katni ki rwai toh kiwa da jōh pynmih ha ka kot iōŋ ō hi ***"Ka Parom Pateiñ Syiem Ka Ri Jaiñtia"***. Neiliaŋ iōŋ i, e khublei i iā u D.R.Michael Buam uwa da kreh chitom wow iarap ha kiwa bōn ki bynta kani ka kot wa ha kiwi kiwi ki kām; e khublei haroh i iā ki paralok u Pa kiwa nadōh na chwa wa kiwa hadōh katni kiwa dajōh iā em bynta laŋ ha ki kam iōŋ ō.

Tæ chi bynta hei wow pynneh pynsāh iēi ktien i thylleij iōŋ i da hi, i wa man; ***"Wa i kiwa katni la dym kune i ki, ka mynried ū tip cheiwon u poi ko"*** sñiawtoh i wow thoh iā kani ka kot da ki dak wa da pynmih ha ka kot ***"Ki Dak Thoh Næ Puræ Hei Ktien Pnar"*** wei wa iā kitæ ki dak leh da chon laŋ heini ha kylla kani ka sla.

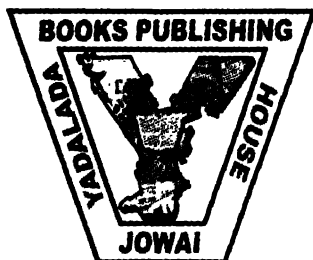
Riquoma	Neiniba
Sajayma	Wa i ka
Barima	Janibha
Wanchema	Dayooriba
Mesaiñma	Lariba
Wakima	Banida

Wa ka Bei iōŋ i, Ka Riwoŋki Laloo.

-----

© 2013 S. Q. Sumer

Published by :



**"Yadalada Books Publishing House"**

Kdoh hati, Dulong, Jowai - 793150

West Jaintia Hills District, Meghalaya, (India)

Ph. No. +919862320628/+919856293364

---

**Ki Dak Thoh Næ Puræ Hei Ktien Pnar**  
**(Da chim na ka kot wa thoh da u**  
**waheh Riquoma Rq Laloo)**

=====

**a ā b k ch d e ē æ ŋ**  
**h i ĩ j l m n ñ ŋ o ō**  
**p r s t u ũ w y**

=====

# KIWA KDAW SLA

NO.	PYRTUIT I RWAI	SLA
1.	PateiñSyiem Ka Ri Jaintia	1
2.	Mailon Raja	24
3.	Kheinstiñ	28
4.	Khynnah Skur Wasakhiat	29
5.	Kchäid Rynji	30
6.	Nadōh IļymphōHadōh Iļonbru	31
7.	U Iļon Uni U Khon?	33
8.	Paila Ksiar (II)	33
9.	Ka Syiem I Maia	34
10.	Ka Yi Cha İa Na Wa Ky'an?	34
11.	Kordor Iļon Ka	35
12.	Yi Cha?	35
13.	Lyņkor Salan U Pa	36
14.	Bei Pa Thōh Phi	37
15.	Syndon Khon	37
16.	Spah Kordor Chir'ta	38
17.	Wompher I Jōh Hi	39
18.	Por Kit Kba	39
19.	Kyrkhu Tre	40
20.	Khmied O Cha Me	41
21.	Saiñ Chare	41
22.	Ha Ka Bui U	42
23.	Khon Pahōh	43

<b>NO.</b>	<b>PYRTUIT I RWAI</b>	<b>SLA</b>
24.	Manbru Wow Snem	43
25.	Tylli (Warohlaŋ)	44
26.	Tylli Deilaŋ	44
27.	Daŋ Jan I Maya	45
28.	Proŋ Ka Spah	45
29.	Tyrkhaw	46
30.	Deisar	47
31.	Īō – Īō	48
32.	KyrtoŋPhetwiar	48
33.	Ka Poisa	50
34.	Ka Poisa Tyŋka	50
35.	Pynskem Lei Dwar	51
36.	Noŋkyliaŋ	51
37.	Khalai Diŋkot	52
38.	Ō Don Watip	53
39.	Maia ĪoŋŌ	53
40.	Chihajarŋōh	54
41.	Kawi Don Ka Luti	54
42.	Jar La I Nām	55
43.	Chnoŋ Jwai	56
44.	Maia Īei Suk	57
45.	Ka Biria U Khon Chynraŋ	57
46.	Īw Īoh O U E	58
47.	Naŋbōn I Kām	59
48.	Ka Pharchi U Tku	59
49.	Noŋkyliaŋ (II)	60



<b>NO.</b>	<b>PYRTUIT I RWAI</b>	<b>SLA</b>
50.	Ī Ki Kaini	61
51.	I Nām Wym Pleh	61
52.	Sam Chaphran	62
53.	Sadu Ki Roŋ	63
54.	Pynkhaiñlow Snem	63
55.	Oi Khon	64
56.	Abjon – Akyrni	65
57.	Cha Jnai Na Nja	66
58.	Khlōr Step	66
59.	Man Wa Kordor	67
60.	Chwa U Laitluid Ka Ri	67
61.	Chirup	69
62.	Happy Birthday To Me	69
63.	OŋThai	70
64.	Duitara	71
65.	Thlumuwi Emnām	71
66.	Samboi U Mylliñ	72
67.	La Syntem Choŋ Jaluba	73
68.	Station AIR Shillong	74
69.	Parom-Rwai Krem Pubon Syndai	75
<b>RWAI NA KI DROMA</b>		
70.	Riquoma	78
71.	Bēijsian	78
72.	Pynche Taŋ Chi Kyntien	79
73.	Mysien Wymjlōd I	80
74.	Wymiohsa	81

<b>NO.</b>	<b>PYRTUIT I RWAI</b>	<b>SLA</b>
75.	Thaw Wa Īōsuk	81
76.	Sahnōd O'U Oŋ Ki	82
77.	Dur Suhr'khai	82
78.	Jar Jar Da Bhah	83
79.	Dusmon I Nait	83
80.	Ū Choŋ Na Ki Roŋ	84
81.	Du Kat U Pynsilet	84
82.	Smai Hei Rynieiñ	85
83.	Rada Theh Lut I Mon	86
84.	A-Bi-Ra-Ta	86
85.	Hei Mon Ki Khmat	87
86.	Miat Phēiñ Jŋai	87
87.	Du Hei Pyrkhat	88
88.	Bōnsien Bōnsien	89
89.	Subhala	89
90.	Khana A! Tre	90
91.	Kaitu I Dur	91
92.	Tipsæ!	92
93.	Cha 8 Mer	93
94.	Hawa Khōid I Mynsien	93
95.	Ha Ka Jōh Ka Luti	94
96.	Im Kiwa Im Īap Kiwa Īap	95
97.	U Wa Lyŋkar	95
98.	Mahajon Īiwkrum	96
99.	Dai O Pun Īa Nā	96
100.	Neiwon Hei!	97

<b>NO.</b>	<b>PYRTUIT I RWAI</b>	<b>SLA</b>
101.	Lidakha	98
102.	Ũ Em Thaw Pho U Lait	98
103.	Pha Ka ĩoŋŊa	99
104.	Wa Pha U Choŋneh	100
105.	Duk Suk Chirup	100
106.	Īanom Īanom	101
107.	Manda Blad I Phōh	101
108.	Sŋi Kha Wasuk	102
109.	Wym Hasa O Ki!	102
110.	U Dorji	103
111.	Ynne Wow Sahkhana	103
112.	Ma-ia Ham Len De	104
113.	Hima Spah Pyrthai	104
114.	Daŋ Na Wamut O	105
115.	Nadōh Myntu	105
116.	Oŋ Ka Niam Īa Ŋa	106
117.	Jar Jar Lei Phōh	107
118.	Kdaŋ Nōd O	107
119.	Īutaŋ ĩoŋŊa ĩoŋ Me	108
120.	Ka Ri O	109



# PATEIÑ SYIEM KA RI JAINTIA

(1954)

## I

- 1    Lohryndi ha i wow sah khanapateiñ  
       Ha Ri Jaiñtia na me toh wa seiñ;  
       Man Syiem loñ syiem muluk ka Ri  
       Waheh wasian wa pyn-ap pynsñiaw ha i.
- 2    U khon chynrañ ka iuñ wa du samen  
       Rep rian waroh chi bnai chi snem;  
       Mynsien kreh hok itæ em i ha me,  
       Īa ka iuñ ka sem wa pyntoh pyntne.
- 3    Cha lōm cha wah u uiñ wym jōh swe,  
       Hei por choñ sñi u lai likhwe;  
       Nadōh dañ step waroh chi sñi  
       Chajan thaw rep wah Thlumuwi.
- 4    Ki por nañlai ki sñi nañwan,  
       Maia khwe leh kattæ nañkhlan;  
       Hērlut i pyrkhat mi man ka sñi,  
       Kwah mi u dait da kawa da iō mi!
- 5    Nañ phon nañ jñai da ban wa ki khmat  
       Cha um iow khwe dat mi chi pachat;  
       Syndet dei wym iōluti kam chei iymphō snu,  
       Hajan mi wa iieñ da kawi ka bru.
- 6    Klam ko ĩa me da ki ktien maia ,  
       "Lohryndi, U Blai da phah u ĩa ña;  
       Chijur u man waroh chirata,  
       Ña ka iōñ me, me an u iōñ ña."

- 7 Ch'uk næ syndet ũ pai mi u klam,  
Lohryndi heitæ da sah sui sy'am;  
Dur puriblai wa mynrap wachoh ha ka,  
Īei iō mi wa pynthaba.
- 8 Dei suhr'khai jubab mi "Lidakha,  
La man iwasakhiat u rihok o chirata,  
Smai o hei rynīeiñ wym toh dui tæ donhi,  
Sñiawsih næ sñiawbha khōid o u e kti."
- 9 Īutanj dawan synjat wa khōm wakdoh,  
Neitæ cha iunj e wyrta mi waroh;  
Īow pynkhreh pynbianj Īei bhah ka sñi,  
Wow wanke ko cha iōnj phi.
- 10 "Chi ka bēij", oñj ka Bei mi ĩa me,  
Ileh klam mi kaw wym siantre;"  
Dei khmat chrai heitæ pyniō mi ĩa ka,  
Heitæ oñj ko, "To to khon wa maia ."
- 11 Utai harōd wah wa li ianj ĩa ka,  
Kat da slem ko u mih sdañ mi u lyn-a;  
Heitæ ka sur wamiat dur puriblai  
Na um mih ko chlet cha pyrthai.
- 12 Sak næ cha iunj ĩah mi ka chirup,  
Kam ka Kular ha me wada pynkup;  
Che ko kam ka Sñi me wan kam u Bnai,  
Na ki thaw waioh mi ka u lai.
- 13 Roit, roit da wan kam ki Rapati,  
Ki wa ha iunj an sui phylla hi;  
R'khai pohthat kmen pohnōd ka Bei u,  
Chisien u iō kam chei ĩymphō.

- 14 Wow pynche dustur burom i maïa ,  
 ĩa ki mōlaṅnai klah ko na kata;  
 Ha pyrdi i ka-it tohnōd kasar,  
 Khlak syndet sah wiarnar.
- 15 A! kylla i dur ko la ha waïō ,  
 Khe ko u psiah chynna ko iow surō ;  
 Chlak i pyrkhat wiarnar wei sñiaw,  
 Noh ko ĩa ki mōlaṅnai-kylla mō ki hakhyndaw.
- 16 “Lohryndi,” oṅ ko, “du kamtu wa maïa ,  
 Sep-ai ka kular mi nachwa;  
 ĩei kamram o da pyndep o ki,  
 To mo! Ham sñiawsih i lait i iōṅ me hi.”
- 17 “Lidakha!” oṅ mi, “ileh klam pho kamtæ ?  
 Juban i maïa iō hamphon chakæ ”  
 Jnaṅ u pyrkhat umkhmat mi wa jō ,  
 Ha chmianṅ chynna mi ĩa u surō .
- 18 Ieh mi ĩa ka iuṅ tæ bōd mi ka,  
 “Du kamtu! Du kamtu, Bei wamaïa ;  
 Da dai pho iow khon u iōṅ pha,  
 Du kattu ham thōh de ṅa chirata.”
- 19 Katai waphet me nadien an wabōd,  
 Kbai wakhud da ki ktien luṅnōd;  
 Hawa khe mi u khynrup u ksoh ka  
 Kynthiar ko phlum cha um heitæ man dakha.
- 20 “Smai o hei rynieiñ o Lidakha,  
 Hawakut u bōd u thōh a pha;  
 Hun o u khlād noh na pyrhtai,  
 Neibhah iōṅ pha Koina – Blai.”

- 21 Myndien ki khriaŋ myndien ki thwai,  
Nadōh daŋstep ha wache u bnai;  
Dapoi Lechka-Myntdu wah Thlumuwi,  
Bōd mi ka wow pyrsieh ha kti.
- 22 Hei thaw ïa chem ka Praŋ wa ka Myntdu,  
Da ki taïaw ki bnai jŋai ka nei iō;  
Ki por da slem wym ma-no de ka me,  
Sdaŋ mi cha Mō pala ïei rep u pynthymme.
- 23 Na ki taïaw pōr cha ki bnai,  
Na ki bnai man cha ki snem,  
Heitæ sdaŋ mi u im kynjai  
Thaw wa la-ŋam wa du samen.

## II

- 24 Por wa da dep teiŋ teiŋ wan kyrsu i,  
U rah pyrsiekhwe cha Waikhyrwi;  
Tyrkhaw i man katwa khwe waroh chi sŋi  
Manda janmiet dait dui khon wi.
- 25 Lai mi cha iuŋ oŋ mi iōh u chet  
Wym smat u poi ïa me wa tyndep;  
Mylliŋ mi man ki por u chet ka  
Wan i kynmō du hawa dep ja.
- 26 Duwa palat mi lynj ŋær cha lynkha,  
Wan mih ka miat kynthai napoh dakha;  
Ka miat kynthai da ŋjar u chem,  
Ha snieh pyrthai kam ka u em.



- 27 Thaba u pyrkhat la-ŋoh mi u chem,  
Duwa poi mi da dep i kam iuŋ kam sem;  
Hadōh i ja, iu-t'e ka um ka wah,  
Nadoŋ chadoŋ ũ em de i wow sah.
- 28 Li kylli mi cha ki jan iuŋ jan sem,  
Waroh ia me wa ia rakhai beiñ;  
Hawa kut-lad rai mi duiwi,  
Khlem sorsa iei bam wada khreh him bait mi.
- 29 Ha kawi napdeiñ kitæ ki sŋi,  
Kylla leh lai rep li khih mi;  
Duwa ha chiteiñ luti donhi,  
Cha iuŋ bak uiñ wot mi.
- 30 Napoh dakha iō mi katai wa mih,  
Īei mysien mi Lohryndi wa pynkhih;  
Īei iuŋ iei sem khaŋ ko waroh,  
Īa chynna ki bru ka chapoh.
- 31 Heitæ heitæ siam hei pyrkhat mi,  
Lidakha wada khlad chisien ka sŋi;  
Maia ianom wymie de u mylliñ,  
Par mi sor, ia ka snieh thaŋ mi ha diñ.
- 32 "Dei yi wan u kup dei yi wan u sem?  
Ari! Da thaŋ mi ia ka snieh ioŋ ŋa."  
"Ham ñiawliar khuslai," bōh mi ki ktien,  
"Ŋa wow tiar wow thied wow pynbian iapha."
- 33 "A Lohryndi wow sahkhana pateiñ  
Īa ŋa ia me da dep phah na bneiñ;  
Sah hok ha pyrthai u man i iwi,  
Kylla rata chadōh wakut ki sŋi."

- 34 "U rihok", oŋ mi hei pyrtuij i iöŋ ka,  
"Lidakha mynsien kšiar ka iöŋ ŋa;  
Sati maïa wow ri ha wa kut,  
Maïa wa sakhiat da dep kdoh lut."
- 35 Pyrthai ŋiawliar sdaŋ ŋjai na phi,  
Katwa naŋ lai ki por ki sŋi;  
Da mih symbe chynraŋ kynthai,  
Wow pynkdaŋ nöd ïa phi ha pyrthai.
- 36 Parom pali wow kynmō pateiñ,  
Khon i burom ka iuŋ ka sem;  
Hei salon akor ïapnöd u pait,  
Hei dur hei dar hadōh i miat.
- 37 Lyŋ ŋiar u sñiuh wa iöŋ wa dor,  
Ïa pha chi rynïeiñ naŋ pynchoh por;  
Khon kynthai ka iuŋ wadu samen,  
Ka manjait ïa ka iuŋ ka sem.
- 38 Manbru kam wakwah ñiar u ioh,  
Han iō i kam wa biaŋ lut waroh;  
Lidakha ka bru wym tip pynriam syndoŋ ,  
Ïa ki khon u pynchun u pynkhyllon .
- 39 "Is da sarom u pait," oŋ mi, "Lidakha,  
Ïa ki khon suk pho u ieh habra;  
To thaw pynchun to pynkhyllon ,  
Ham myllien saŋ u suk du choŋ ."
- 40 Kam wa kynad du waklam mi,  
Chei ïa chrai pathan ïa poi phi;  
Katwa naŋ ïa klam naŋ ïa -iñ,  
Naŋ jōr ka nia naŋ kop diñ.

- 41 "Chisien kamtu, arsien leh iōsar wym pher i,  
İei suk paia wym em luti;  
Ha snieh pyrthai wow sah u im i sarom,  
A Lohryndi, u oŋ ande o sa kammon."
- 42 Hapoh khyllon ka khon kynthai iōnpha,  
Puh pho ia ka Lasubon ksiar ha ka;  
Chwa wow ieh pho ki hi cha pyrthai,  
Klam pho da ki ktien wa sñiaw wyrai.
- 43 "İa ŋa du kattu u oŋ wande kammon,  
Lohryndi, to ri sumar ia ki khon;  
Nasib wym chah ha pyrthai ia ŋa,  
Wow pait wow iō o ki chirata."
- 44 "Nait sneiñ mo khon wow paia iōn pha,  
Ha khlieh ham ieh wow ioh ki bru u tba;  
Kitæ ki wa tba İei khlieh iōn pha,  
U kylla tpai ki heitæ heitæ chir'ta."
- 45 "Khon kynrad na phi u khlād noh o."  
Sak cha um Lidakha phet pho;  
Sep-ai i khroh i pynjem u Lohryndi,  
Noh pho cha um, kylla dakha pho deiwi.
- 46 "Lidakha, alæ A Blai iun iōn ŋa"  
Khud mi hei pyrtuij waban iōn ka;  
"Ki khon katni wa ia iam ia kiad,  
Wyrail alæ ia ki wan pait."
- 47 Juban i maia du kamtu don khlad i,  
Sa chisien iow pyrsieh khwe him mi;  
Ha ka wym dep ko u ap u sñiaw,  
Han dem khwe mi sñi wa synñiaw.

- 48 Her lut i pyrkhat mi su cha ka hi,  
Īa ki khon hadōh wa mylliñ mi;  
“Suk o u ĩap chirup a’ Lidakha”  
Oñ mi, “Kam ka juban wada kular nachwa.”
- 49 Him mi ĩow pyrsieh seh mi ō dei khlieh chatre,  
Cha um kynthiar mi, pyniap mi pun da me;  
“Thwai Syiem” khud ki ka hadōh katni,  
Pyrsieh dei khlieh chatre wa mih hadōhkini ki sñi.

### III

- 50 Ũ slem neini che u khlur wa phyrnai,  
Ha sa-ih pynthaba u ĩei pyrthai,  
Chnoñ wastad heini i por toh ka Hadem,  
Thōh pynsakhiat ko hei chat hei kheiñ.
- 51 Da ku ki daw ha ka noñ ka lēiñ,  
Pynche ko ha Jaiñtia toh da em Syiem;  
Khonswet wa du arñut chi paũ donhi,  
Na Ri Hadem wym em u jñai ki.
- 52 Dorbar du kamtæ khud pynman wot ki,  
U hiar thma ĩa ka Ri Sutña waroh kawi;  
Hapoh phra snem kem lut waroh wachat,  
Cha u Dolloi Hadem da rah ĩoh u pait.
- 53 Ri Sutña waroh ha ki Hadem chah jop ki  
Riñlut ĩa ki khynnah uwi pa kawi;  
Arñut arñut chi ĩuñ pynchoñ chakri  
Īa kiwi wan argut ha u Dolloi bōh ki.

- 54 Pynkreh pynkhih ha iuŋ ĩa ka kynthai,  
Khonswet u man i wow wyr-ai;  
Chon i maĩa paĩu wa em ha ki,  
Kat iow chynraŋ da bōh chare masi.

## IV

- 55 Mon Mynsō noŋkha-ĩi wa em warom em nām,  
Ĩa ka kynthai tyrwa u Dolloi ha meneibhah ka ram;  
“Mon” oŋ u, “wym ioh de o u su him da kani,  
Pynbor u Dolloi dei rynĩein ka wapli.
- 56 Hawa kut lād kut nia dei wym iohsa,  
Duk mi Mon u rah da ka;  
Cha iuŋ chirup chirup pynlai mi ka,  
Dei wym poi pyrkhath dei wym montyrna.
- 57 Wyrai ki umkhmat waiō wa hap na ka,  
Hawa kynmō ko ĩa u paĩu wa maĩa ;  
Sa u Mon wadap ĩa ka sui pisa i chrai,  
Kat dym ĩe ko u bōd wym ĩe ko u lai.
- 58 Chwa u psiah chnoŋ Mon pynche mi ĩa ka,  
Wym hoi khlem da sum da pynkhōid chwa;  
Lai ko charōd wah, sum ko du na rynkhi,  
Mon naŋ chrai manda iō mi ĩei ni.
- 59 “Chōr chōr na khlieh” mai tim mi ka,  
“La kamtu tym chah hi wot a pha”;  
“Na khlieh duhai wym hoi” oŋ ka pli,  
“Taŋ khajiak wym hoi u pyntoh um o ki.”

- 60    "Læ heini" kynhied kyrhie mi ka,  
      "Īa ki ksi ki ĩynraiñ u him o na pha";  
      Du wakhie mi dei bor u leh u tba,  
      Lasubon ksar, heitæ sai ko na ka.
- 61    Heitæ heitæ Mon kylla i dur mi,  
      Īa ki daw man da chem sakhiat mi ki;  
      Ŋait mi ĩow wa tba ka ha pyrthai,  
      Chisien don heitæ u kylla tpai.
- 62    Kattu nei chrai poi pathan chei maia ,  
      Hei thaw wow lai kjat ko tæ bah mi ka;  
      Chei tkut wa la-ŋam thaw wa suki,  
      Pynchoŋ pynsah mi du ka hi.

## **V**

### **PAĪŪ ĪON KA**

- 63    Ha me da wan ki dak i wow jia ma-ai,  
      Duwa poi na lōm 'Cheiwon ka Diahmai?'"  
      Kylli mi cheiwon cheiwon ĩoh ko u lai,  
      Oŋ ki ĩa me "Daŋ niam i ka cheitai."
- 64    Lyŋ-ŋer du kamtæ ha wa kylli kylli mi,  
      Dei wym poi pyrkhath wada em ko chawi;  
      Kjutnōd u ap u chaniah hei ktien ĩon ki,  
      "Maidon wa maia " ha mynsien thap mi.
- 65    Cha ki thaw wym jōh poi charud wah Kupli,  
      Kbai mi danstep beh mi wa ki masi;  
      Wow slap wachoh wa ka lyer wajōr,  
      Syndet wan i sawa wa klam ha ki chkōr.

- 66 “Ha Mynsō em ka Maidonj mi katni,  
Deilaŋ wow Mon, Mahajon nonkha-ii;  
Suk saiñ ko ham piah mynsien,  
Neibhah wer wer napoh ka wow man Syiem.”
- 67 Du kamtæ bram nawot ieh mi ïa ki masi,  
Hadōh wapoï harud ka wah Kupli;  
Hawa mut mi u kab wan i sawa,  
Khaŋ i ham kab la kwah mi ïeibha.
- 68 Heitæ khud u “A Sawa, alæ ïa rap ïa ŋa,  
İoh u poi o cha ka Maidonj wa maïa ”;  
Bōh ko ka kular wa la kohŋōh mi ki,  
Neibhah ka Diahmai da ïa kdoh kular mi.
- 69 Onj u “A Sawa, kular o nadōh mynsien  
Kamwa pan pho iow bru uwi chi snem”;  
Bru wym toh dow wow rah lithō h mi,  
Ka hi wow ïah iow tæ uwa da kut sŋi.
- 70 Wym smat ka kular ïa bōh ïa kut mi wa ka,  
Wan mih syndet skui da u khla;  
Cha luti Sutŋa bah u me kyndonj ,  
Hadōh wapoï phi harud chnonj .
- 71 Heitæ u khla pynhiar wot u me,  
Katwa da khud syiar da kynronj che;  
Neini cha chnonj da ïah da u Khmah Pala  
Uwi na ki bru rep iōŋ ka Sutŋa.
- 72 Pyntoh pynbianj u katwa dap wa em,  
Ha ō da tip u watoh u jaid Syiem;  
Daŋ step neitæ bah u me cha Mynsō ,  
Du wakhana mi ïei wajia waroh ha ō .

- 73 Cha Nartiaŋ thaw choŋ ki Khlawait ka Ri,  
Mon Mynsō pyn arŋut lai li iah u phi;  
Rap ki dei kmen iā ki duwa poi,  
Neitæ khut ki iā ka Dorbar Khad-Ar Dolloi.

## **VI**

- 74 Sōdoŋ waroh sadui atnōd sadui bichni,  
Manda bna ha Jaintia da em Syiem katni;  
Syiem Maliniaŋ hawa kut ki lad ki luti,  
Wow pynduh iā ki dōh thiah dōh choŋ mi.
- 75 Da ka thma tymnud dei ktien leh tēiñ mi,  
Katwa ha Jaintia ki khlawait bōn ki;  
Khaddōh poi mi ha kawi don ka rāi,  
U khut da ka dorbār wei khawai.
- 76 Na Jaintia khud mi iā ki Khon Syiem iōŋ ka,  
Wa ki chispah ŋut chi daloi u iā wan sñiawbha;  
Oŋ mi, wymhoi u iā rah tiar thma,  
Dei bih hei bam u e iōh mi u jop ka.

## **VII**

- 77 Kamtæ phah mi san ŋut ki bru wow liklam,  
Cha Nartiaŋ ha u Koŋsan;  
“Wan i Koŋsan” oŋ ki da ka hukum Syiem  
Ha dorbar kwah u iā ki Syiem phi u iā chem.
- 78 “Ki Syiem ki Kmai kwah ki iei sñiawbha,  
Waroh u iachem ha iaw-daija;  
Wa ki khlawait chispah ŋut chi Daloi,  
iā ki tiar thma wan u rah tymhoi.”



- 79 Waroh Khad-Ar Dolloi, Konjsan du kamtæ hi,  
Khut dorbar sorbar neibhah ini;  
Pynche u ïei thmu wabha ïonj u Syiem,  
Kamjöh ïa ki päid u em iwi don i mynsien.
- 80 Waroh ki Daloi ïa monjur ïa ñait ki,  
Lait du Dolloi Jwai wym hun ïeini;  
“Pyrkhat da pyrkhat,” onj u ham sñiawbha,  
“Syiem Maliniañ mut u toh ïa ka thma.”
- 81 Pynche pyniō mi ïa ki waroh,  
Wym hoi u ñait bēij eh tañ waioh;  
Onj mi u lai tæ u lai ïa ki tiar thma leh u khreh,  
Wym che u iō ïa poi chei ïa leh.
- 82 “Ïa ki Syiem u pynriam leh da kiwi,  
Wymtoh u ïah i da kini”,  
Da monjur lañ ïa ka dorbar da pynwai  
Bōh ki u ïa chem wan chwa u lai.
- 83 Da poi i por wow ïa chem phi ha Nartiañ ,  
Ki päid waroh da pynkhræh pynbiañ ;  
Ïañ Lato, chwa u lai pynkynmō mi ïa ki,  
Chiboi i wada ïa klam da wiar i.
- 84 Manda waroh da khræh da biañ lut;  
Ïa ki Syiem lai libōh chapoh ka kut;  
Cha chyñkiar Jwai thaw ka kut waskem,  
Kawa tip hadōh katni, Ka KREM SYIEM.
- 85 Waroh khad-ār spah ñut kamtæ ïa mih ki,  
Dei wa kynmō wym hoi u bām i yi i yi;  
Han sepai ka kular wada ïa klam,  
Khadwi spah wym smat u poi wa ïabām.

- 86    Heitæ heitæ wa ïa prai lut dui snām,  
Lait ki ïon u Dolloi Jwai ki wym bām;  
Chriap ïēiñ ki pāid Syiem Maliniañ waroh,  
Naphañ thwat pam ki kat ki waïoh.
- 87    Ha ka buit myrsiañ u Syiem Maliniañ ,  
Datoñ i wathmu ha ò tæ dabiañ ;  
Khadwi spah ñut kiwa ïa bām,  
Waroh wa ïap wathiah hei snām.
- 88    Daloi Rymbai du wa bna ïeini,  
Phet cha Nartiañ u choñ pyrkhat ki;  
Dorbar da khut du ïa ki Khadwi Daloi,  
İow ïon ki Jwai wym chah tañ u poi.
- 89    Waroh suba lut ki wa ò toh wa leh,  
Lamkamtæ , ileh suki ïon ò wa-neh;  
Dai Ri dai muluk ïa ò wa kynnoh kynta,  
Khoirati, wym hoi de u chaniah chirata.
- 90    Waroh lañ rai ki watoh,  
İa ki Syiem na Jwai u kariah noh;  
İow Jwai an u hiar da ka thma,  
Tañ ïa ki Syiem toh u lithōh chwa.
- 91    İa ki Syiem pyneh, ũ e mi u rah,  
Phylla mi ïa ka hukum ki yi waphah;  
Phah ktien mi ha ki, daw wan mi da me,  
U e tæ u e la man iwa choñ tre.
- 92    Heitæ heitæ chem mi ïei mynsien sih i ïon ki,  
Dañ step neitæ cha Nartiañ khræh lai mi;  
Chirup wa ki arñut ki khlawait na İalonañ ,  
Nonpait nonjō ïa ka ri ka chnoñ .

- 93 Wym smat mi u poi ïa me pynkynmō ki,  
 Ìei wa da jia chisien ka sñi;  
 "Wym sñiawthōh o," jubab mi ïa ki,  
 "Nei yi i daw ïa ki Syiem u rah phi."
- 94 "Katwa la Khadwi spah dadep phlai midei snām",  
 Oñ ki, "tēiñ i samboi sa ïa kini wan."  
 "Waroh da siamlut" oñ u Daloi Rymbai,  
 Dei mynsien dusmon, i wym em wyrar.
- 95 "Waheh wasan, sñiawbha mǎp", oñ mi  
 "La em iwa leh palat o ïa phi;  
 Ña wymtoh u dai Ri dai mynsien  
 Sñiawbha ap ïei ktien o tañ chikyntien."
- 96 "Chwa u lai da pynkynmō hi o ïa ki,  
 La man katwa man wym hoi u ïa bām i yi i yi;  
 Kular wada kh lai pynkhaiñ ki ka,  
 Kamtæ waroh bām ki lait du ki iōñ ña."
- 97 "Khmat chukor buit tōh, ïapha wym chaniah i,  
 Nonçhet muluk nonçdai Ri;  
 "Da ka thma toh u hiar," oñ u Koñsan,  
 "Kattæ iōh u ïa chynna i ïei kām."
- 98 "Kaw kñi ka ri ka muluk, ileh næ Koñsan,  
 Duhai kamtæ wym hoi u man;  
 Me toh u wow pait ïei jæt i pai ka Ri,  
 Kat u iō pyn da me ïa ka thma kwah mi."
- 99 Ìañ Daloi ha me wym kwah mi u pait,  
 Beh mi ïei sih thōh mi ïei miat;  
 "Neibhah i bhalañ kular o", oñ mi  
 "Ìei khlieh u Syiem Maliniañ u rah ki."

- 100 Khadwi Dolloi heitæ choŋ pyrkhāt  
Hun ki la iē mi sakhiat;  
Īa me e por ki du sō bnai,  
Lam iē mi, u radaŋ mi wow lai.
- 101 Lum dorbar sorbar mi kamtæ ha Jwai,  
Pynsñiaw mi iēi wa ha Nartiaŋ da dep rai;  
Blub khih ki Jwai u ĩa iēiñlaŋ ,  
Īow Syiem Maliniaŋ u ah radaŋ .
- 102 Thōh phi ki buit thōh phi ki lād,  
Khaddōh poi phi widon i pyrkhāt;  
Bula, Tonkha, Bikha wow ĩaŋ ,  
U li choŋ chakri cha u Syiem Maliniaŋ .
- 103 Ha ki riam waphēr kamtæ lai phi,  
Katwa ha chnoŋ naŋ pynkhræh thma ki;  
Hei stad phi u leh, u klam u pynroh,  
Syiem Maliniaŋ chah u phi waroh.
- 104 Stad phi u pyntoh pyntne kai ktien kai kām,  
Hajan u Syiem hadōh i ktien i klam;  
Kat dym johkhe maia lut ĩa phi,  
Wym tyrna watoh ki noŋchōn ka ri.
- 105 Syiem Maliniaŋ, sadu chibnai donhi,  
Īa ka Ri Khad-ar Daloi u hiarthma mi,  
Ki sō-ŋut an, ĩaŋ , Bula, Tonkha, Buitkha,  
Ha ki waroh da leh tyrna.
- 106 U Bula kamtæ cha Jwai lai likhana,  
U pynkhræh pynbiaŋ ĩa ki tiarthma;  
Wow man ki wada dep pynkhræh,  
Pyrchah ĩa ō ĩa ki pāid u u ĩaleh.

- 107 "Jan bha mo khon mo ra-ïot" oŋ u Syiem,  
 "Chwa wow hiarthma i, u lehsñiawbha lehkmen".  
 Īaŋ , Bula, Tonkha, Buitkha da ĩa psuh buit phi  
 Wow li e wyrta cha Jwai chibet da u wi.
- 108 Wym slem de i por su chi taïaw,  
 Kynjai sñiawbha ki sŋi wa synŋiaw;  
 Cha Thadlaskeiñ tōr ki pāid Jwai  
 Thaw sanmer luti cha Laban u lai.
- 109 Īaŋ, Bula, Tonkha, Bikha duwa sñiaw phi,  
 Īa phi wym chaniah de ki;  
 Ah phi ĩei lymbon dew syllih hawa mih snām,  
 Pynŋait phi ĩa u Syiem da kitæ ki kām.
- 110 Nei chrai, poi pathan u la chei sneiñ,  
 Ha phi wan kattæ naŋ joh bneiñ;  
 Naŋ e lād ĩa ki Jwai cha Ummulon u tōr ki,  
 Sŋi khaddōh ki Maliniaŋ wow kut i.
- 111 Īaŋ, kamtæ ĩa ki Jwai lai likhana mi,  
 Watoh kani ka miet wow thiah ioh bor ki;  
 Īa ka Maliniaŋ oŋ mi u khaŋ kdon waroh,  
 Īa ki tiar thma iōŋ ki naphaŋ u linoh.
- 112 Ha ki suloi kaman pyndap phi da ka um,  
 Cha jŋai linoh phi ĩa ki wait ki sōm;  
 Katwa ki pāid u Syiem daŋ iohthiah la-ŋai,  
 Tlawiar ka Maliniaŋ da dap su ki Jwai.
- 113 Psut ki cha ki kut syiem pyniāp phi waroh,  
 Īa ki khlawait ka Maliniaŋ naphaŋ katwa ioh;  
 Thaŋ ki sa ĩa ka kut, li jop sa ĩa kiwi wan,  
 Ki chnoŋ wa em pyncheitu chajan.

- 114 Cha Wahdaija, chibhah ïaŋ ki Jwai,  
İow Syiem Maliniaŋ u wow poi na Mōdamai;  
I İoŋ khon u neitæ chynna hi  
Cha Maliniaŋ u pait hei por sŋi.
- 115 Syiem Maliniaŋ na saŋ-ïa sñiaw mi wa rasa,  
Dei wymiō luti İei wajia hapoh hima;  
Su thylliej diñ chynna mi wa bām,  
Choŋ wot how kule, yi yi maai wa man.
- 116 Ha pyrdi luti Syiem İa chem mi wow İaŋ ,  
Kylli mi, “I yi, i yi wathaŋ !”  
“Syiem kynrad” oŋ mi İaŋ “wym İohsa de i,  
Han man i ki brō wow İa da İa ka Ri.”
- 117 “Ini waroh toh i hi waleh wathaŋ ,  
Ham sñiawphēr Syiem İa ka noŋkylliaŋ ”,  
“İaŋ ” oŋ u Syiem “İleh klam mi kamtæ”  
Taŋ i ktien wym pu kut İa i kām pyniō mi dæ.
- 118 Sai mi İaŋ İa ka wait pam wot İow kule,  
I’iat mi İa ō, İei khlieh leh pakhle;  
Hei kmen sñiawbha rah phi ki cha Nartiaŋ ,  
İei khlieh İoŋ ō, khlieh Syiem Maliniaŋ.
- 119 Kam ka niam ka dustur sdaŋ phi u pyniō  
Ha ka lehniam leh rukom wa khrō ;  
Neitæ sdaŋ u choŋsuk choŋsain ka Ri,  
Waroh ka muluk, Khad-ar Daloi uwi.

## VIII

- 120 Manbru bōnsien wajōh kylla roṇ ,  
 I suk wym neh lynter chithaw u choṇ ;  
 Iwa dapun ha mynsien wym ĩe u mylliñ,  
 Buitsih u Daloi Rymbai wapynchād pynkiñ.
- 121 Hei atnōd bichni, tuchoi mi ĩow Koṇsan,  
 U em ki syiem ha Jwai tæ ũ man;  
 Dorbar Khadwi daloi wan bian sa chisien,  
 Wow pyrkhat pyrdain sa ĩei bhah ki Syiem.
- 122 Pynap pynsñiaw mi ha ka dorbarDaloi Rymbai,  
 Cha Nartiaṇ ĩa ki Syiem u rah noh na Jwai;  
 ĩei mynsien dusmon pynpsiah lut mi,  
 Wow hiarthma ĩow Daloi Jwai la e lam e u ki.
- 123 Kharoh i sñiaw Daloi Jwai du watip mi,  
 ĩei mynsien raikot dusmon ĩoṇ ki;  
 Wym em thaw choṇneh A! Dolloi Rymbai,  
 Pyrkhat wabha mi waroh sep-ai.
- 124 Neibhah i manbha i suk ka Ri,  
 Ha ki Blai pynap pynsñiaw mi ki;  
 Lai mi cha Nartiaṇ khlem arsap,  
 Chiruk wow khlawait, Mutchalakdap.
- 125 Wym smat u poi, ĩa me wa kylli,  
 ĩeibhah ki Syiem wa ksoh mi ki;  
 Rapbha wow khlād noh mi na pyrthai,  
 Da ka thma oṇ u Koṇsan, ĩa me u rai.

- 126 "Wym sñiawthōh o ki Koṇsan ïa ṇa to map,  
La ha ṇa em sakhiat i mynsien arsap;  
Deiwa choṇ nia han hiar phi da ka thma,  
Neibhah i suk i miat i bha."
- 127 "Me kam u Kñi hei sakhiat tæ Koṇsan,  
Ïa ka Ri ka muluk wow pait wow ïa lam;  
Duhai wymhoi u maïa ïei sih,  
Païa pun dame ïa ka chnoṇ wa pynkhih."
- 128 "Hawa oṇ o kamtæ du kamtæ"Jubab u Koṇsan,  
"Wym kwah de u ïa bōn ktien u ïa klam;  
Thmu mi ïa ka Ri u pynjæt u pynpai,  
Kwah mi u rep samurit ïa ka Madiakhmaiblai."
- 129 Heitæ u Mut wa ïa rap ktien,  
Klam u ïow Koṇsan khlem tēiñ;  
"Koṇsan" oṇ u, "bha wow ïaleh para i,  
Ban ïei wow jæt wow pra ka Ri."
- 130 Tiar hadōh laṇ tyrnein ku i chrai u Koṇsan,  
"Mut, itæ toh dabha ware i kām;  
Ṇa leh sñiawpoh o wow dam ki,  
Ïoh u e ïei wada pān mi."
- 131 Ha madan Myntaṇ Naṇbah ïa bōh thaw ki,  
Ïa kut sa ïei por bōh ki sa ïa ka sṇi;  
Ki pāid u Koṇsan katwon wachād kmen,  
Na ka lian wan u Mut sñiawsih i mynsien.
- 132 Nōh phi ïa u Blai pynsñiaw phi ïa ka Myntaṇ,  
Wow ïarap ha katæ ka sṇi wow ïa emlaṇ;  
Khud phi ïa ka Dorbar Elaka ha Jwai,  
Pynche phi waroh ha ki chynraṇ kynthai.



- 133 Duwa poi itæ i por, u Daloi Jwai oŋ u,  
 “Khon raïot wym toh u ïa sñiawbha i myntu;  
 La hap ham ïam, la khai ham kmen,  
 Itæ toh wow em ha i i mynsien.
- 134 Najŋai da sñiaw ïei wa kyriaw kysa,  
 Na ka lian u Koŋsan wa kynroi kynta;  
 Katwa dei diaw sñiawsih an pynïō uMutchalakdap,  
 La klam ki katwa klam wym dep u u ap.
- 135 Ha madan ïaleh, Koŋsan sui saroŋ kokta,  
 Klam u hei rwai ïei bor wa pynchynna;  
 “Ïow Kwaidoŋ khliehwait” pân u na u Mut,  
 Da ki ktien pahōh wa sñiaw tmulut.
- 136 “Hoh Koŋsan uni” e mi ïa ò Mutchalakdap,  
 Neitæ sa u ïoŋ ò wan u pathidoŋ khliehwait;  
 Sdaŋ ka ïaleh, Khadwi Daloi wa ïa rasa,  
 Jwai wan dei sñiawsih wa pynchynna.
- 137 Chi wait na khyndoŋ ïa u Mut pam u Koŋsan,  
 “Yi ïō mi kaitu Mut” wa pyntasŋōh klam;  
 “Ini tæ Koŋsan taŋ khajiak wympher i,  
 Nei wathar u chieh chare masi.”
- 138 Ki por nanlai i ïaleh nanjōr nanjō tēiñ,  
 Ïow Koŋsan ïoh pam u Mut na tyrpeiñ;  
 Heitæ heitæ pat u Koŋsan khram,  
 Ki päid ïoŋ ò waroh wa ïām.
- 139 “E noh” Mut ïow kwai khliehwait khaddōhpân mi,  
 Ham pynslem ïei khlieh leh i’iat noh ki;  
 Ah, mi ïei khlieh Mut tæ rah mi cha Jwai,  
 Wym toh dei sñiawbha, hei suki jai jai.

- 140    İō kam wa low kut, han kylla wan deiwi,  
         Ha u daloi Rymbai wym suk u ĩeini;  
         İa ka Jwai rai u ha kajōh ka miet wowhiarthma,  
         Katwa iō luti u wym    dam u jop ka.
- 141    İēiñ u Mōrolonj wa sñiaw waiō ĩeini,  
         Kbai wyrta ĩa    ki Jwai wow khræh ki;  
         Duwa sñiaw ĩa    ka wyrta, heitæ ĩēiñ u ĩan ,  
         “Khai, ĩēiñ alæ    paid alæ phlanj.”
- 142    Laskor Nartianj duwa sñiaw ĩei kbai,  
         Thōh wot, u yi ma-ai;  
         Chem u da u Mō    hei thaw u bru,  
         Duñ u da ka wait na ktien u.
- 143    Him sa u stonj, thap u na ktien,  
         Hadōh wakut i mynsien,  
         Heitæ sa le ñut wa dañ kbai,  
         Mōsnianj , Mōtonj    wa u Mōkhai.
- 144    Parsnieh u tip katwon wa ĩa kãi snām,  
         Ki Jwai waroh pyniō    ki ĩa ki kām;  
         Naphanj    kat ki wajan wa em,  
         İow Laskor leh wym    pynsah mynsien.
- 145    Duwa ĩap u Laskor Khadwi Daloi wa ĩut,  
         Pāid Jwai nadien nadien wabōd;  
         Hadōh Nartianj jop lut ki waroh,  
         Thanj    ki ĩa ki ĩunj, daiñ ki kat waiōh.
- 146    Han kattæ neileh ha me Daloi Jwai,  
         Thōh mi ĩei suk i hok ha pyrthai;  
         La man mi u wajop wym kwah mi ĩei pra,  
         Pynsuk mi ĩa ka Nartianj wow man païu para.

- 147 Waroh da kular laŋ ki wow ïa suk noh,  
Taŋwa u syiñ tyrkhaw daŋ jhia u napoh;  
Cheini cheitai ka ïa pyniäp daŋ em hi,  
Lynter chi snem kamni neh i.
- 148 Heiwi don i sñiaw ka Dorbar da rai,  
Wow kariah ïa ki Syiem na chnoŋ Jwai  
Kamtæ cha Jaintiapur ïa ki da pynchoŋ ,  
Thaw wabian lut nadoŋ chadoŋ .
- 149 Wym slem wa ka Jaintia da ïoh ka ïeisuk,  
U Syiem da ïoh u ïei chutom i kjut;  
Kylleiñ da khihklaŋ ka chnoŋ ka thaw  
Wa lithōh stad sŋi wa synŋiaw.
- 150 Naŋlai ki sŋi naŋjōr i kjut,  
Waroh da sdaŋ dōh buit;  
Heitæ wan u stad na Hadem,  
Uwa da oŋ teiñ ïow Dolloi, wow ni wow man Syiem.
- 151 Pynkynmō u ïa ka iutaŋ nachwa,  
Wa ka Kupli ïa kdoh kular u wa ka;  
Wym smat u u sñiaw ïa kitæ ki ktien,  
Kyi u “Hoh-o” heitæ wan bor wan mynsien.
- 152 Oŋ u kular sakhiat u ïa ka chisien,  
Wow e u bru uwi chi snem;  
Pyndep mi ïa ka kular wa ïa kut ïa klam,  
Heitæ wan i chait i khiah i tram.
- 153 Neini i por wa ka Jaintia ïoh ko ïa ki Syiem,  
Da u bru, wan ka Kupli uwi chi snem;  
Parom pali ha i wan ki khon pateiñ,  
Sah khana cha ka mynried hadien.

## MAILONĀ RAJA

- 1     MailonĀ Raja ... MailonĀ Raja,  
       Syiem wakhrō ka MalinianĀ,  
       Mynsien atnōd ĩei ĩonĀ para,  
       Tæ poi i khlieh mi cha NartianĀ .
  
- 2     Ha ka Ri Khad-Ar Daloi,  
       U mih i Syiem i Kmai tymhoi;  
       Thōh mi ki buit thōh mi ki lād,  
       Īa ki khon Syiem ko u pynĭap.
  
- 3     Phah chutia mi u la li klam,  
       Cha NartianĀ cha u Koṅsan;  
       Kwah mi ĩa ki Syiem u ĩa chem,  
       Ha thawdaija ha dorbar Syiem.
  
- 4     Wa ki chispah ṅut chi Daloi,  
       Khlawait ka Ri waroh u poi;  
       Neibhah i suk neibhah i bha,  
       Oṅ mi ham rah ĩa ki tiar thma.
  
- 5     Kamtæ khut Dorbār mi Koṅsan,  
       Īa ki Dolloi, tymmen ki san;  
       Pynche mi ĩa ka khubor syiem,  
       Ha Dorbār Khawai u ĩa chem.
  
- 6     Īaṅ Lato, u Daloi Jwai,  
       Du me wapyrchah don wa ĩekhai;  
       Oṅ mi u lai tæ u lai hi,  
       Īa ki Syiem u pynriam da kiwi.

- 7     Wym hoi u ïa bam u ïa dih,  
        Syiem Malinian mut u ïei sih;  
        Kular ki waroh kamtæ ,  
        Wym hoi u man kiwa chah chakæ
  
- 8     Kaïa Bandesi .... Lipaŋ Rani,  
        Wachah radaŋ neibhah ka Ri,  
        Nâm i pyrtuij khanapateiñ,  
        Na phi wasah ka Jaid Syiem.
  
- 9     Wym smat u poi ha Thawdaija,  
        Ki Khadwi spah wa ïa muja;  
        Lait ki ïoŋ u Daloi Jwai,  
        Waroh dui snâm heitæ wa prai.
  
- 10    Siah u nōd u syiem Malinian,  
        Kai mut ïoh u u pyniäp ki;  
        Kam ki blaŋ ki syiar ki sniaŋ  
        Kattu sa ka Jwai u hiarthma mi.
  
- 11    Cha Nartiaŋ u Daloi Rymbai,  
        Phet u duwa bna wyrta,  
        Na ki khon u Daloi Jwai,  
        Ìei wa jia ha Wahdaija.
  
- 12    Kamtæ dorbār khut mi u poi,  
        Su ïa ki Khadwi Daloi;  
        Dai Ri dai muluk kynnoh kynta,  
        İow Jwai u tait u saŋ rata.
  
- 13    Dorbar Khadwi Daloi da rai,  
        U hiar da ka thma İow Daloi Jwai;  
        Wow kariah noh ïa ki Syiem,  
        Na Jwai napoh ka Krem Syiem.

- 14    Daŋ step neitæ Daloi Jwai,  
      Cha Nartiaŋ khræh mi u lai;  
      Īah mi u Laskor wa u Mut,  
      U thōh ĩei bha u thōh ĩei suk.
- 15    Waheh wasan oŋ mi ĩa ki,  
      Map la leh palat o ĩa phi;  
      Khoirati, oŋ u Koŋsan,  
      Wa me hi toh sadui snām.
- 16    Koŋsan, ileh klam mi kamtæ,  
      Ap ĩa ka nia ka ĩutaŋ sæ;  
      Kaw Kñi ka Ri ka muluk,  
      Thōh ĩei bha to thōh ĩei suk.
- 17    Īoh u lait i sih u lait i saŋ,  
      Kular o u smai ha me Koŋsan;  
      U i'iat u rah o cha Nartiaŋ,  
      Īei khlieh u Syiem Maliniaŋ.
- 18    Neitæ waroh wa ĩa suki,  
      Khadwi Daloi hunlaŋ ki;  
      Kamtæ ka Dorbār da rāi,  
      E por ĩa me du sō bnai.
- 19    Īaŋ, Bula, Tonkha, Bikha,  
      Neibhah ka Ri wa maia;  
      Chiruk sō ŋut lai laŋphi,  
      Chow Syiem Maliniaŋ u choŋ chakri.
- 20    Hei stad phi u leh u chna,  
      Syiem ĩa phi dap dui maia;  
      Ha ō wym jōhkhe tyrna u ki,  
      Watoh ki dusmon noŋchōn ka Ri.

- 21 I por dajan sadu chi bnai,  
U hiarthma ïa ka muluk Jwai;  
Sor sor Bula wa li khana,  
Ïa ki Jwai ïoh ki u ïa tyrna.
- 22 “Jan bha chwa wow hiar thma”,  
On mi ïa ki pāid mi Syiem,  
U lehkmien u ïaleh sñiawbha,  
Pynhun jar jar la i mynsien.”
- 23 Ki Maliniaŋ daŋ muja kynjai,  
Sor sor chajan tōr ki Jwai;  
Ïaŋ , Bula, Tonkha, Bikha,  
Kylliaŋ kylliaŋ li e wyrta.
- 24 Ïei lū boŋ ah phi da u syllih,  
U lait ki ïa phi u suba sih;  
Waroh u Syiem wa ki montri,  
Sneiñ i krō wyrat ïa phi.
- 25 Sŋ i khaddōh ki Maliniaŋ,  
U thiah syndem kam ki sniaŋ;  
Ha ki wait u sōm ki Jwai,  
Waroh wym em de ki wakhai.
- 26 Syiem Maliniaŋ sñiaw mi na Mōdymmai,  
Ïei wa khai wa kiad wa kyrsa,  
Na saŋ-ia khyrŋiat u yi wa jia ma ai,  
Hapoh ka Ri, ka Muluk ka Hima.
- 27 Na Maliniaŋ sñiaw mi na Mōdymmai,  
Liep! Liep! Wa klan ka diñ;  
Kaw khnam kaw beh ka lyer,  
Syiem da’u kule sak pynher.

- 28    Ha luti mam chem u iow Ƴaŋ ,  
      Oŋ u yi ma ai wathan ?  
      “Syiem Kynrad wym iohsa de i,  
      Han man ki brō wow Ƴa da Ƴa ka Ri.”
- 29    “I hi wa leh i hi wa than ,  
      Kani toh Syiem ka chu kyllian”;  
      Heitæ wot chi pam wait iow kule,  
      Ƴei khlieh u Syiem leh pakhle.
- 30    Mailon Raja ... Mailon Raja,  
      Syiem wakhrō ki Malinian ,  
      Mysien atnōd Ƴei ion para,  
      Tæ poi i khlieh mi cha Nartian .

## **KHEINSTIN**

(Rwai wa chna nynkon dōh ha u 1949)

Kheĩn stiĩ i la waroh,  
Kynjai i por wym jōh ioh;  
Uiĩ lynkar wym kheĩn Ƴei daw poi,  
Sŋi khaddōh Ƴei pyrtuij phi u soi.

Uiĩ lynkar, leh sñiawbha,  
Waroh chi poh bnai poh snem,  
Wym em awri, wym em pyrwa,  
Ƴei daw poi næ wada chem.

Du chi khriphkmat u lait,  
Umkhmat phi da jō,  
Bōh Ƴei kām hakhmat,  
Por wym ioh phi u iō.



## KHYNNAH SKUR WASAKHIAT

Lyer wabih wabanj wan beh ko ha me,  
 Kam ki khlōr ka sni wache;  
 Cha walai næ cha wa wan,  
 Wa pynsñiaw palawan.

Ini man i iwasakhiat how wi pakawi,  
 La waroh ïei kām, kheiñ dui wasakhiat hi,  
 Hei khiih næ hei tip hei stad,  
 Wym duna næ jōh palat.

Tanj wa ïe u man du chipor,  
 La oŋ i wym toh iwa kordor;  
 Han man i kām ka SEIÑBAH wa da e,  
 Sōdoŋ ka pyrthai u li pynche.

Kamtæ, man u khynnah skur hei nām hei kām,  
 Cha walai næ wa wan;  
 Hei salon næ hei akor,  
 Wym hoi u thok næ chukor.

Wym hoi u kheiñ wa me toh u wa laitlōid,  
 Kamwa oŋ ki wa chutia wabuit;  
 Pyrkhat ïei lut i kamaï kiwi,  
 Pynemkām ki khlieh ka sni.

KAM I KĀM:      Wym em i wasuk ha pyrthai,  
                          Lam tip i ki u pyllai;  
                          Dui wa eh don waroh,  
                          Chei sih u ïah numa ïoh.

**KAM U KHYNNNAH:** Īei wym puhoi u tip ham kynmō,  
Ieh ynman chōh i kai ĩymphō;  
Īoh u man u bru wa emkām,  
Hei dur i rynĭēiñ wei nām.

**KAM I PYRTHAI:** I khian toh iwa emkām,  
Cha walai næ wa wan;  
Īeini wym em wanōd u len,  
Satlak pyrthai narim da seiñ.

**KAM I MANBRU:** Wym toh isih næ i miat,  
Waiaħ chei wa sakhiat;  
Ini hi waiaħ wa ĩa lam,  
Itæ, hei ktien wa hei kam.

U tæ toh u khynnah skur wasakhiat  
U wa ĩe u pyniapher ĩei kām wei miat.

## **KCHĀID RYNJI**

Na kliar ki lōm ha ki mōtha,  
Symphum u sñiuh wa hēr,  
R'daŋ wajlōd wa kbāi wyrta,  
Sawa warah ka lyer.

Hei yi wan u pynchoŋdor,  
Dabiaŋ nadoŋ chadoŋ ,  
La roŋ næ sur wa choħ por,  
Wow sñiuh le teiñ khaiñdoŋ.

Ha khyndaw pyrthai daŋ ĩe u lait,  
Næ daŋ bōn kiwa duna,  
Nadōh ki roŋ næ dur bōnjait,  
Ha pha emlaŋ ki chir'ta.

Lyoh rymphu wa e umtre,  
 Īei phōh wa bōn roṅ ,  
 Ha ki dur bōnjait da jied saje,  
 Kjat sṇi wachoh najroṅ .

Da riñ pho ĩei iō ĩei pait,  
 Īei mynsien i iōṅ ṇa i ṇait,  
 Luti wajṇai sñiaw kam ka wa jan,  
 Cha pha u lai wym ṇiah wym tkhan.

Is numa hei thaw wabianṅ  
 U em pho dei laṅ chirup  
 Pyrtuij kyllieñ sō doṅ u her,  
 I man pho naṅ iō suk.

Dōm i pyrkhat hei kwah u che,  
 Īei mantre i iōṅ pha,  
 Numa seitæ jan u tip tre,  
 Parom wow sah khana.

Sah hei pyrkhat la-ṇer iapha,  
 Synṇiaw wa sṇi  
 Nuwa em thawaner u her r'ta,  
 Cha pha A! Kchāid Rynji.

## NADŌH I ĪYMPHŌ HADŌH I ĪONBRU

Ṇoṅ – ṇoṅ – ṇoṅ ,  
 Daṅ ha iu piam wachonṅ ;  
 Ku – ku – wa!  
 Manda tip o u khma.

Abjon – abjon  
Manda neh u choŋ ;  
Ak kyrni synchar,  
Manda naŋ o u pār.

Daŋ dui iōŋ bru iōŋ Blai,  
Waroh duiwa sñiaw u klam tympai;  
Īa ŋa wa pyn-ky'i, oŋ – ŋoŋ – ŋoŋ ,  
La hei salon, i akor i burom.

Dōn – dōn – da neh,  
Manda rap chkæh;  
Ku – ku – saru,  
Manda tipmit bru.

Dem ku- ku chet jake,  
Tip wot ĩei chait ĩei swe;  
Saitjain, chād tylle ĩa dat-noŋ ,  
Hawa joh kyllieĩ i chnoŋ .

Wym tip ĩei dait ĩei kjam,  
Lam sñiaw u ĩei thŋan;  
Bei Pa wachrai maĩa ,  
Hei thōh hei kbai ĩa ŋa.

Ku – ku – wa !  
I chakæ paĩa;  
Ŋoŋ – ŋoŋ – ŋoŋ ,  
I sneĩ i krō ĩa ŋa.

---

## U İON UNI U KHON ?

U ion uni u khon?  
 U khon toh u ion na,  
 Wei em salon wei miat da tam,  
 Hawa pait o wa kdan .

Chynran mo khon kamwa iō luti,  
 Ha ka pyrthai iow man mi u wi,  
 Chynran hei thij chynran hei pyrkhath,  
 Chynran hadōh wakut,  
 İa ka iun pynkdanōd.

Chare A Blai chare chir'ta,  
 İoh u u man u kyrton u ion na,  
 İoh u u wan li pynsuk u wan li pyntgen,  
 İa ka iun ka sem.

## PAILA KSIAR (II)

Chynran hei thij i pyrkhath,  
 Waroh ki kam wabha;  
 Paila ksiar ioh noh u deiñ,  
 Ha rupai ka Bei u Pa.

Kynpom kynpom ka Bei ru phi,  
 I dur iō choñ chuki;  
 Khrō ryñkhi tæ khrō ryñkhi,  
 U kit iun u kit Ri.

To em akor to em salon,  
 Burom ia ka Bei iow Pa,  
 Tip ion bru ion Blai mo khon,  
 İoh u soi i rata.

## KA SYIEM I MAÏA

Du neibhah i ryniēiñ i ïoñ ña,  
Da man pho Ka Syiem i Maïa ;  
Wym ïe de u len u mylliñ,  
Kylla r'ta katwa dan im.

Kyntien wa mih na pha,  
Hukum man ki ha ña;  
Ki wym ïe o u kyntait,  
Wym ïe de o u kylla.

Ron pyrthai wa man ka sñi,  
Kat pha tæ wym em dor ki;  
Bei ! Du pha don ha pyrthai,  
Ha ña, ka wa-ar na u Blai.

## KA YI CHA ÌA ÑA WA KY'AN?

Ka yi cha ìa ña wa ky'an?  
Ka yi cha ìa ña wa – òd?  
Ìa ña wa wiar pyrthai,  
Teiñsār wa khian nōd  
Ha wa òr o yi wa ìam?  
Ha wakhai o yi wa kmen?  
Ìa ña wathapnōd thap mynsien.

Wym sarom o ki u kynnoh,  
Wym sarom o u tim,  
Wym tip de o u pyrkhāt  
Kammon sdañ o u im  
Manda man o u wastad,  
Mada man o u wache,  
Da sepai ki wa sumar wa e.

## KORDOR İON KA

Kordor i ion pha,  
 Daŋ heini kynmō khyrŋiat o ki,  
 Man da khlād da ŋai pho na ŋa,  
 Sa du hei iypḥō donhi.

Dur wada jied kynsai,  
 A! Dur i maia ,  
 Wym em de ki wow su salan,  
 Hei rta i ion ŋa,  
 Ka wow lana lahon,  
 Ka wow wyrāi ia ŋa  
 Ka wow da iei burom i ion ŋa,  
 Tok pa tok wa sneiñ wa pyniō  
 La em o hei pakla,  
 Ki umkhmat na ka wajō

I kordor i ion ka.

## YI CHA?

I yi i yi cha?  
 Kamram i ion ŋa;  
 Neibhah i ion pha,  
 Tre wapun wakha  
 Da pun da kha  
 Da pynheh ia ŋa;  
 Nei doh i snam ionpha,  
 A Bei wa kha  
 Tok pa tok wa sneiñ,  
 Wa pyniō ia ŋa,  
 U leh o iei hok,  
 U bōd o iei bha.

Sakhiat sakhiat,  
Ŋa wym ĩe o hadōh wakut,  
Noŋ kylliaŋ hei r'ta,  
O u su lut.  
Da pun da kha,  
Da pynheh ĩa ŋa,  
Nei doh i snam ĩoŋpha  
A, Bei wa kha

I yi, i yi cha  
I kamram i ĩoŋ ŋa?

### **LYŊKOR SALAN U PA**

Kamram u Pa  
Ĭa ŋa da biaŋ,  
Lyŋkor salan,  
Da hāp kylliaŋ  
Ĭuwār u bah,  
R'daŋ tympha,  
Neibhah ki khon ...  
Tbian i r'ta ...  
Kamram u Pa ...  
Dabiaŋ ĩa ŋa.

Ha wakut  
Ĭa ŋa i yi?  
Chare wa ty-ōr,  
Wym em dor i  
Sumar syndon,  
Hēr rŋu da lut,  
Du kat u pynchitom jinmut,  
Ĭa ŋa i yi ha wakut?



## BEI PA THŌH PHI

Na ki lōm cha ki lōm,  
 Da dep ty-ōr da dep sikai;  
 Da tip phi ĩei che wa ĩei dōm,  
 ĩa ka sŋi wa ĩa'u bnai,  
 Da sdaŋ phi u khlan,  
 Da chkæh ki thawaŋēr,  
 Pun ĩa ki tre wa kha,  
 U pōh u kynthēr,  
 Wym em wa ĩe de u khaŋ,  
 Cheiwon kwah phi u hēr.  
 Katwym pu jæt ka sla,  
 Kat wym pu piaŋ ka piaŋ ,  
 Waroh daŋ dui wabha,  
 Waroh daŋ dui wa biaŋ ,  
 Manda poi ka um ha r'daŋ ,  
 Ha khad-ar ki sŋi,  
 Heitæ u ĩam bōd,  
 Bei Pa u thōh phi.

Na ki lōm cha ki lōm,  
 Da dep ty-ōr dep sikai...

## SYNDOŋ KHON

Syndoŋ mo khon,  
 Hei wan wa hei lai;  
 Cha wa thiah wa choŋ ,  
 ĩow kyrkhu u Blai.

La hēr phi na suiñ,  
 La lai phi na khyndaw,

La kāb phi na um,  
Sņi wa synņiaw.

Īēiņ dap chynraņ ,  
La heiwon iwon i kām,  
Kamwa da mu da maņ ,  
Īow jop burom jop nām.

Pyrtuij ki tre wa pun wa kha,  
Sah burom sah nām kylla rata.

## **SPAH KORDOR CHIR'TA**

Sikai nadōh wa daņkhian,  
Wow man ki khon wa ņait sneiņ,  
Na iuņ ha lait Bei Pa,  
Paīu, næ para.

Pynstiņ hei lai hei wan...  
Choņ khia hei ktien hei kām;  
Īei wym choņnia, hamjōh tasu,  
Wym hoi i man i loņbru.

Manda myllien tæ da jōh,  
Neitæ chei wym hoi de u dōh;  
Pyrkhat da pyrkhat, antād da antād,  
Samboi ĩei roņ phi u thād.

Burom ka iuņ ka sem –  
Wym choņ hei ioh hei la,  
Du hei salon akor u chem,  
Spah kordor chir'ta.

## WYM PHER I JŌH HI

Kjat sŋi waluŋ da noh chiliaŋ,  
 Cha kylla ki lō m wa jroŋ,  
 Da miet da dōm kattu da biaŋ,  
 U liwan noh i cha chnoŋ.

Jar la ki tiar to ĩa rah noh,  
 Īēiñ mynsien sñiawbha,  
 Ham tlār ham swe bōhnōd bōh kpoh,  
 Daŋ step to ĩa tyrna.

Pynhun jār lew mynsien,  
 La heiwon iwon i kām,  
 Sahep u yi? La mylla yi wow beiñ?  
 Wymphēr i jōh i man,  
 Jār jār la ka lād ka luti,  
 Wym phēr i jōh hi.

## POR KIT KBA

Waheh næ khynnah,  
 Kynthai næ chynraŋ ,  
 Daŋstep syñiaw da khreh,  
 U li kit kba noŋ chaŋ  
 Wym em dait em kharoh,  
 Ha ryŋkhi u star wow khoh.

Waroh chisŋi chisŋi,  
 Wa choŋ chit i pynthor,  
 Waheh khynnah jār ka luti,  
 U thōh ĩei noŋ wa kor.

Rwai ĩu taŋ wym kut wamih,  
 Na ki khynrō ki khyllōd,

Waroh wym em i wa man bih,  
Toh dui wa ñaitnōd.

Chi pynhiar ña u kba,  
Him wot ñow khoh chynrañ ,  
A por! A por! Kit kba,  
A por! A por! Wabañ .

Neitæ bian waphet kynjiaw,  
Ñoh u smat u poi myndō ,  
Wei rwai wei siaw,  
Ña pynbōn kyrwit wa ka wa ō .  
Por kit kba a! Por kit kba,  
Kaitu wym wan de i ha ña.

## **KYRKHU TRE**

Tre Kirod Syiem wabōh wachna/wathō,  
Pynher ñow stait pynbōh ñow kba/khō  
E ña i dei chait dei khiah heini ha pyrthai,  
Waroh ki khon ñoñ Me chynrañ kynthai.

Kyrkhu... kyrkhu,  
Ñow khon ka Rym- aw,  
Syiem wabōh wathō ,  
To ap to sñiaw.  
Chawa sep ka sñi chawa sep u bnai,  
Ñow snem wasih to beh cha jñai;  
Khyrwa u kpoh u sner wym hoi duhai,  
Hawa dap wakot ia ki to e, to wyrai.  
Nadōh u syiem hadōh u mylla,  
Chirup deilañ chare chir'ta,  
Hei suk hei saiñ to lana lahon,  
Cha jñai to beh ñow ñonchōn dusmon.

## KHMIED O CHA ME

Waroh chisnem wakhu ka wait,  
Slap ka lyer na ɲa wym lait;  
Cha iuŋ ka bhār wakhia wa chon,  
Lym ban wym tip lait ko ïanom.

Khmied o cha Me, Syiem wabōh wathō ,  
Pyllait nei chah tīm, ïa ka iuŋ kyrkhu;  
Pynai iow symbe u phñiaŋ alæ wan chara,  
İoh u choŋ chit ka pynthor ka bhiaŋ ,  
Cha lyŋkha rasa.

## SAIÑ CHARE

Saiñ chare kune,  
Kam wa da bōh da e Mi a! Tre;  
Na kini, u phōh u krai,  
U roi pār chihajar thyndai.

Satlak pyrthai ki wapār wahēr,  
Ki wamih waman slap ka lyer;  
Ha bneiñ ki khlōr ka sŋi u bnai,  
Ki khon ka Rym-aw ha pyrthai,  
Mih wa wan ki a! Tre,  
Da ka Hukum ka iōŋ Me.

## **HA KA BUI U**

Syiem wabōh wathō,  
Dabōh miat bōh bha  
Manbru wym iapher i  
I hi wa pynkylla.

Katwa ïei mon U Blai,  
Wym em waïe u tip,  
Sñiawsih næ sñiawbha,  
Kynnoh i ïa ka nasib.

Ha ka Bui ka iōŋ Ō,  
Dadep bōh bynta,  
Nadōh khian næ khrō ,  
Sñiawsih næ sñiawbha.

Phet cha Mihsŋi Sepsŋi,  
Thōh ïei suk næ Maïa ,  
Kat kam wada thoh donhi,  
Wym ioh bōn næ duna.

Ha satlak ka pyrthai  
Ïa ka miet ka step da e,  
Wym em i warim  
Næ i wa thymme.

## KHON PAHŌH

Lyur dalai da sah su tlaŋ,  
 Īei chit iōŋ me riñlut u saraŋ;  
 Cheini cheitai da ĩap kharoh,  
 Na iūŋ ha lait sadui beiñ wei kynnoh.

Chon lai kitu ki wajōh pait,  
 Īow pli uni u khon pahōh ka jaid;  
 Hawa ka ĩa roŋ da jæt da pai,  
 Daŋ em wa pait hi ma ai.

I wow sarot ĩei iōŋ me i nām,  
 Lok wasakhiat is u bha-chynraŋ;  
 Hajan ha jŋai samōij i klam,  
 Katwa daŋ ioh na me tæ u praŋ .

## MANBRU WOW SNEM

Pyrhaw, Symbe, Lyur wa Tlaŋ,  
 Ki sō samoi iōŋ ka snem,  
 Khonbō , khynnah, khynrō tymmen,  
 Kyrdan hei manbru u chem.

Waroh chi snem ki sō samoi,  
 Īa pher ki neiwi heiwi,  
 Kam i manbru waroh chir'ta,  
 Wym em thaw choŋ tre i.

Bōnsien i dōm, teiñ teiñ i che,  
 I loŋ i man iōŋ u snem,  
 Sñiawbha sñiawsih kamjōh da e,  
 Hei manbru wan u chem;  
 Chisien wada khlad tym wan de i,  
 Snem wa Manbru kut ijōh hi.

## TYLLI (WAROHLAN)

Waroh neibhah u wi, u wi neibhah waroh,  
Tylli deilan̄ heijōh i mut ïa toh;  
Uwi neibhah waroh, waroh neibhah u wi,  
Du ynne don ũ toh, lynter waroh ki sni.

La hei kam samen næ hei kam ïon̄ lan̄,  
Īei bha ham taiñ, ĩei sih panañ;  
Iwa da dep ieh kamtu, ïyllōp tæ ũ man,  
Nait skem ĩei bha ha ki sni daw wan.

Chynrañ kynthai ham pynwiar nām,  
Thōh ĩei hok pynheh ĩei kām;  
Chirup ham pra hajan ha jñai,  
Sien ĩei burom tipbru tip Blai.

## TYLLI DEILAN

Tylli deilan̄ to ĩeiñ,  
Chirup deilan̄ to khaiñ,  
La hei nām i burom,  
Ham pyndem ïow tdon̄.

Alæ -alæ, alæ – alæ,  
Khynrō khyllōd tymmen chadæ.

Waroh choñ chit deilan̄,  
Kynthai næ mo chynrañ;  
Dui mon u, ïa tylli,  
Wow ïah luti ïa i.

Alæ -alæ , alæ – alæ,  
Khynrō khyllōd tymmen chadæ.



## DAN JAN I MAĪA

Na bneiñ che ki khlōr,  
 Wa ka sŋi wow bnai,  
 Ki dēiñ ki ranem  
 Mih phōh ki ha pyrthai.

Katwa dan tip u bru,  
 Īei iōŋ ki i dor,  
 Heitæ ki sim ki doh,  
 Dan rwai kmen bian por.

Dan synchar i Hok,  
 Dan synchar i Bha,  
 Manbru im sortok,  
 Jŋai u na ka saŋ ka ma.

Manda ha ka Juk Stad,  
 Manda ha ka Juk Che,  
 Warim pher i la bak,  
 Na iwa thymme.

Da ĩa beh u bru,  
 Īa ka spah ĩei sñiawbha,  
 Neitæ im 'an u,  
 Ha ka tēiñ ka SORSA.

## PRON KA SPAH

Sñiaw wakhih ki lareiñ wak'an ki pamboh,  
 Wa kyllōh ki chrot ki tnō m da synjor ki waroh,  
 Pait wa khulōiñ ki lōm da pai ki madan,  
 Ki sim ki doh da suki waroh da la-ŋam.

Juk ïa i cheiwon u ïah u ïa lam pho,  
Wa ïa ka mynried unñiaw wasa,  
Daw wan daw wan hi ko mo?  
Ka juk ksiaj juk rupa,  
Daw wan daw wan hi ko mo?  
Ka Juk synchar i Hok i Bha.

Wapronj wa moi i bor ka ru ka spah,  
Naphanj lynchor ko kat ki wakhanj wachah;  
Synj khōd lut ko waroh wakhian wa kmai,  
Īow bianj i ñait sñiawbha don ha pyrthai.

Īō watōr watia kyllieñ isih i roi,  
Īei bha i miat wa pynkiñ wa pynchoi;  
Danj em hi mo i ïa sñiaw para bru,  
I ktien MAĪA , han dui sarup i rñu.

## **TYRKHAW**

Da stem da tyrkhaw lut la waroh,  
Ranem ki phlanj syntu ki soh;  
Dastem da tyrkhaw lut la waroh.

Ki lōm leh da pdañ,  
Ki wah da sō sarañ;  
Dakhōid ki khlō ki kjam,  
Sim ki doh da la-ñam.  
Dapher dapher,  
U slap ka lyer.

Bianj ka MYNTU ïa ña,  
Īa ka MYNRIED ĩ'w pyrwa;  
Tip u man ko kammon,  
Tip u poi ko cheiwon;

Wym dam ko u tim pap,  
Lam tne i thij lam tne i pyrkhath.

Talawiar pyrthai teiñsar ko waroh  
Ka um ha radañ , u dih 'an tym ioh.

Ũ pu dær ũ pu dær, i por dañ bian  
U khyrñiat u ñjawkor ña ka Bei Marian  
Ki ranem ki phlañ ki khlō ki kjam  
Sa chisien u kup ki, ki roñ iyrñam.

## DEISAR

Deisar pa dei sar,  
Wow tohjuj wow toh tar;  
Ham leh jhan leh sy'a,  
Toh rana pa rana.

Kitæ don toh ki bru,  
Wa ñe u khynjoh,  
Chaphrañ u ku,  
Wa ñe u khynjoh,  
Chaphrañ u ku.

Man kiwa tip u wyrta,  
Tañ wym hoi u khustia;  
Samboi u sahjit,  
Pun na wa dañ im,  
Da smajhia.

Ki lōm leh dañ madan,  
Ki wah dañ sñ at dañ ran,  
Ha wym joh ka buit,  
Ha wym tne i man.

## İÖ – İÖ

İö iö, iö iö,  
İa takhōh ha deiñ ia hap ha mō;  
Pait pait iö iö,  
Na iuñ ia duk u choñ cha khlō ,  
İö iö, pait pait,  
İei sih ia leh u ĩait.

İei won i won da leh tyrna,  
Lait u mynsō lait u takha,  
I manbru wym em u eh,  
Du tiak pakla u leh.

Da leh antād da antād,  
Samboi i roñ u blād;  
Ham leh sy'a ham leh jhan,  
İow neh u sah burom i nām,  
İö iö iö ...

## KYRTON PHETWIAR

Tumar toh u kyrton ,  
Wabha wa nep ki reiñ;  
Pura u nadoñ chadoñ,  
Hei dur næ hei ryniēiñ.

Syndet syndet mih u  
Dañ step napoh phylloh,  
Khlem em wa iö bru,  
Phet u na ki lok waroh.

U noŋ chare wapli,  
Īa ō wakhut wa kbaï,  
Waroh chi sŋi chi sŋi,  
Kiaw suki u khlem thai.

Bōd u ĩa ka laber,  
Wa ĩow phlaŋ wa luŋ,  
Kat ō tæ ũ phēr,  
Han jŋai u na ka ĩuŋ.

Kmen kyrthai wa kbaħ,  
U samen samen,  
Thai ki lōm ki wah  
Sñiaw u da joh bneiñ.

Du wapoï u slap thymme,  
Kynmō tamdien u waroh,  
Chem u wym toh wym tne,  
Pyrthai da dait kharoh.

Neitæ phet thōh u ki,  
Ki lok wa ĩa biħ ĩa baŋ,  
Neitæ hi ka luti,  
Pakla u nawasdaŋ .

Kamtæ kut ka sŋi ka rata,  
Du wamih madan,  
Ia takhōh u wow khla,  
Chah ksiħ u ha r'daŋ .

Kamtæ khlad u tumar,  
Kaw kyrtoŋ cha chariñ,  
Nei ĩoŋ ō i leh klumar,  
Īa ō da ieh mylliñ.

## **KA POISA**

La ha ka niam næ sãĩñ hima,  
La thõh ìei suk næ ìa ka thma;  
La ha ki lok næ hei maĩa,  
Waroh waroh dawa ki ìa pha...  
Ka POISA! Ka POISA.

Ĭ wow nōd ƚa u beiñ u kynnoh,  
Ha wa tip ki ƚa toh u waĩoh,  
Ki ktien klam beiñ wapyntasƚõh,  
Du ìa ki pli ki wadõh...  
Ka POISA! Ka POISA.

Kylla i syiem kylla i synchar,  
Nei dur pho ìe u bichar;  
Synchar pho ìei sih synchar pho ìei bha,  
Hadõh i stad dawa i ìa pha...  
Ka POISA! Ka POISA.

## **KA POISA TYŇKA**

Ha bneiñ ƚa wym tip o kammon,  
Cheini da synchar ko nadonƚ chadonƚ;  
Sõdonƚ talawiar da kër dei sñiawbha,  
Du na ka ru, ka Poisa TyŇka.

Bri i khyndaw i iunƚ i sem,  
Ĭ phi u onƚ i hok samen,  
Kat ha ka ru ka Poisa TyŇka,  
La dei chanƚ prah pathan...  
Hok iõnƚ phi iõnƚ ƚa...  
Poisa TyŇka... Poisa TyŇka.

Poisa Tyŋka, Poisa Tyŋka ...  
 Du nei pyrtuij waroh da thaba;  
 Dawiar wa i synta, dawiar wei jwa,  
 Hawa bien ko u choŋ, rap slem wa ŋ a...  
 Poisa Tyŋka...

## PYNSKEM LEI DWAR

Pynskem la i dwar la i pchem,  
 Syndon la u kchu ka sian,  
 Chare ĩei iuŋ sumar ĩei sem,  
 ĩa psut u ksar ĩa psiah u myrsian.

ĩa chah jiap ki lōd ki taploh,  
 Nei stad ki u klam u pynroh;  
 ĩa sep ka jait ka kynja,  
 Tæ kyllōh ka iubnaŋ, u kobja.

Waroh sdaŋ ki na iuŋ chwa,  
 La ki kām wasih næ ki kām wabha;  
 Lym ĩe ki u hadon næ u tyrna,  
 Tæ mih i sih i jæt i pra.

## NON KYLLIAN

Pyndap ha wa thŋan,  
 Pynchit ha wa kjam;  
 Maia ĩa ki sah samen,  
 Pynka-it ĩa ki pynkmen.

Sumar ïa ki wakjut,  
Wyr-ai ïa ki wadōh,  
Wa ki jan iun jan sem,  
Hei duk i suk to em.

Manbru toh i wa duna,  
Dui wym dap wym bian,  
Narim ka ion phi ka ion na,  
U im ha ka non kylian  
Narim waroh da seiñ,  
Wym ie u im du samen.

## **KHALAI DIÑKOT**

Chyrnan wakhian wa rakhoh hiwot,  
Kat hei bor khlan palat iow raikot;  
Ki ksuid ki khrei, u khla u thlen,  
Ïa o waroh wa iut watēiñ.

Uwa pynhun ïei kwah ki bru,  
Ïei sih næ bha leh bait u;  
U pynchit iun, pynkmen rakhai,  
Ïa u kchu, talani ka kharai.

Khalai diñkot khalai diñkot,  
Pyrthai ïa me wa ri kynrot,  
U khian charaṅ kmai iu spon,  
Bor pynsih pynbha ha me wachon.



## Õ DON WATIP

La sih i dur pho,  
La miat i dur mi,  
Ham ïa kynnoh mo,  
Ïa ka Äpsylli.

Man i ïon phi i ïon ña,  
Dasaiñ da suitron,  
Na tropksiar troprupa,  
La lieh næ la ïon.

Ham ïö beiñ ïei tre,  
Ham tim ïa ka nasib,  
Hun kam wa e U wa e,  
Toh du Õ don wa tip.

Wym choñ nei dur næ miat,  
Waïah chei sakhiat;  
Toh i ktien don wei kām,  
Wow poi chei Burom i Nām.

## MAÏA ÏON Õ

Pait khon kitai ki khlör u bnai,  
Na bneiñ che ki cha pyrthai,  
Ka Men duñ khō hapoh duwan,  
Wym ïö ñiah ïö tkhan.

Ka Hukum da bōh da e ïa ki,  
'Nikylluñ u che ko dei sñi,  
Ki khlör wan wa u bnai,  
U che dei miet cha pyrthai.

Wym em mōsēr wa ïe u thaw,  
Īei maïa i ïoŋ Ō,  
Īa ki khon ka Rym-aw,  
Samanlaŋ wakhian wakhrō.

## **CHIHAJARŊŌH**

Chihajarŋōh ïa phi ki Ma ïa phi ki Woh,  
Kiwa da bōh da seiñ ïa ki Mōtyllein tymmoh;  
U warim u wajah ka Weipun ka Weili,  
Ha ka patein u sah i ŋōh i dem ïoŋ i.

Īei lait ïei let ïei tam i duna,  
Phi hi wow māp, phi hi wow khem,  
Īoh i nām i pyrtuid u sah,  
Teiñ la pateiñ.

Īa u noŋchōn dusmon to khatai chalai,  
Pyllait ïa ka pateiñ nei ñiaŋliar khuslai;  
Tok pa tok ïoh o u bōd ïa ka dienkjat ïoŋ phi,  
Tok pa tok ïoh u im Niam ka dustur ka riti.

## **KAWI DON KA LUTI**

Wym em wakhrō wapoh,  
Wym em wadōh waïoh;  
Sñiawsih i sñiawbha  
Ka bhah hi ka ïoŋ phi ka ïoŋ ŋa.

Kawi don ka luti wan,  
Kawi don ka luti lai,  
Wym em watlot wakhlan,  
Na kini don ĀR ha pyrthai.

I dōm wa i che...  
 Sņi wa i synņiaw...  
 I tynjōh iōņ u Tre,  
 Īa ki khon ka Rym-aw.

Pynhiar U iow slap,  
 Slu U da ka lyer,  
 Pynhap U d'u phria,  
 Thah wei mynjer.  
     Wym em wakhrō wapoh.

## JAR LA I NĀM

Ha iūņ tip ki ņa,  
 U kmai wa psa;  
 Cheini cheitai an,  
 U beh iaw para,  
 Ha dukan tip ki,  
 U kmāi mahajon,  
 I nām o em i,  
 La heiwon heiwon.

Sahep, ņa wym toh,  
 Wabu, ņa wym toh;  
 I stad wa pura,  
 Wym em i ha ņa,  
 Bor jabēiñ wa chalai  
 Nei khian pa neikhian  
 Sdaņ i khih i kamai,  
 Tæ bna i pyrtuij,  
 Chawa wan walai.

## **CHNON JWAI**

Parom warim khanapateiñ  
Ki waheh ki tymmen;  
Kammon wasdañ i chnon JWai,  
Nachwa na lap i pyrthai.

Ha pyrdi ka miet syniaw la-ñoh,  
Ha pyrdi ka lyer u slap wachoh;  
Sō ñut chi païu wym tip neiwon,  
Thōh thaw rieh ki ha u Lōmkyndon.

Da mih i tēiñ da mih i sorsa,  
Da mut ki u phet noh chawi,  
Heitæ wan i surktien sawa,  
Wa khut wa klam wa khroh ña ki.

“Ham tēiñ ham diaw hamsorsa,  
Ña wow ri ña phi wow da;  
Ña wa tip ñei suk ñon phi,  
Ña ka mynried ka man kawi.”

Kyruñ ki chadien pait ki chaphrañ,  
Du u Mō wakhih heitæ hajan,  
Heitæ ñait ki, toh heini,  
Waphah U Tre Kirod u saiñ chnon ki.

Kamtæ, sō ñut chi païu parom pateiñ,  
Ki non seiñ non dañ ña ka JWai,  
Ka Wet, Ka Doh, Ka Bon wa ka Teiñ,  
Dawan na Bneiñ da ka Hukum Blai.

## MAĪA ĪEI SUK

A! Païu , a! Para,  
A! Lok a! Jor,  
Maïa Īei suk maïa Īei bha,  
Ham chah thok chah chukor.

Yiaid Īei sih yiaid Īei saŋ ,  
Nei muaid taŋ laŋ ,  
Īow suk ka Īu ŋ Īow suk ka sem,  
Han dō h han duk leh suk i mynsien.

Ham kbai hi-eh Īei suk i saiñ,  
Khlem pynō wei kam;  
I roi i san wym wan i,  
Khlem khoi ki kjat raduŋ ki kti.

Sō doŋ pyrthai da ker,  
Da ki Roŋ thaba,  
Ham lai læŋ lai pēr,  
Īa wiar pyrtuij Īa tbian rata.

## KA BIRIA U KHON CHYNRAŋ

Ka Bei wabōh ka Noŋ hukum,  
Da e ka Ryntieh da e u khnam,  
H'unŋjaw wasa unŋjaw wasuŋ,  
Ka Biria sñiawbha u khon chynraŋ.

U Paid biria ksoh khnam ryntieh,  
U khon biria waswa wa kieh;  
Sa ka sñiawbha laŋ ha wache,  
Īow thoh khlieh næ Īow thoh tre.  
Tæ ĩeiñ ka Biria ĩeiñ ka sñiawbha,  
Tæ ĩeiñ ka Hok tæ ĩeiñ ka Bha;

Tæ kup ka nia, ïeiñ ka ïutaŋ,  
Chād hun mynsien u paid u phlaŋ.

Noŋchōn dusmon ka tyr-ut ka smer,  
Na ri na muluk u hēr u pēr;  
U im ka kpoŋ ka pyrtuh,  
Ka Niam ka dustur kamjōh.

Tæ eh ka maiñ ka muiñ chynraŋ,  
Kam eh u khla kam eh ka dŋiem,  
U man u wa ksan nia ksan chaŋ,  
Kaw Kñi ka ïuŋ u Pa ka sem.

## **ÏIW ÏOH O U E**

Ïiw ïoh o u e ?  
Ïiw ïoh o u khana?  
Cha chnoŋ u liwan,  
Chnoŋ tre ïoŋ ŋa,  
Ïiw ïoh o u lam bām...  
Ki khubor wabha,  
Na ri wa jŋai,  
Na chnoŋ para.  
    Ïiw ïoh o u e, u khana?

Dawïar dawïar o,  
Darap slem ki por,  
Na ka ïuŋ ka sem,  
Na ki lok ki jor,  
Neibhah i ïoŋ ŋa,  
Neibhah i ïoŋ ki,  
Neibhah ka ïuŋ,  
Bhalaŋ ka Ri,  
    Ïiw ïoh o u e, u khana?

## NAŃ BŎN I KĀM

Daŋ man hi ma ai,  
Kam wa daŋ nachwa,  
Waroh itu i iō,  
Wa em ha ka.

Mynsien o wa kynreh,  
Kwah i poi rura rura,  
Cha chnoŋ ...  
Chnoŋ tre i iōŋ ŋa.  
Chaphraŋ daŋ bŏn i kām,  
Īaŋ chōh miet ham puwan,  
Daŋ ŋai ka luti,  
Īaŋ ham pu sep a! Sŋi.

## KA PHARCHI U TKU

Chut wait u risaŋ  
Hei spai u tiku,  
Mih, dait u tdaŋ ,  
Khyrŋiat da wiar rŋu,  
Kynthih u ha jroŋ sabah,  
Hap u sabah ha ryŋ khi ka sniaŋ,  
Kæh kæh wa kiad wa pah,  
Wei doh ko da chaliaŋ,  
Mam ha ka pachor,  
Takhōh ko syndet,  
Wa i skum labit watlor,  
Ka wan phet ma phet,  
Neitæ her ka labit  
Psiah ko ha chkōr u hati,  
Wa kiat khyrŋaŋ jit jit,  
Hap ka khon syiem najroŋ ryŋkhi.

Tæ kup ka nia, ïeiñ ka ïutañ,  
Chād hun mynsien u paid u phlañ.

Noñchōn dusmon ka tyr-ut ka smer,  
Na ri na muluk u hēr u pēr;  
U im ka kpoñ ka pyrtuh,  
Ka Niam ka dustur kamjōh.

Tæ eh ka maiñ ka muiñ chynrañ,  
Kam eh u khla kam eh ka dñiem,  
U man u wa ksan nia ksan chañ,  
Kaw Kñi ka ïuñ u Pa ka sem.

## **ÏIW ÏOH O U E**

Ïiw ïoh o u e ?  
Ïiw ïoh o u khana?  
Cha chnoñ u liwan,  
Chnoñ tre ïoñ ña,  
Ïiw ïoh o u lam bām...  
Ki khubor wabha,  
Na ri wa jñai,  
Na chnoñ para.  
Ïiw ïoh o u e, u khana?

Dawïar dawïar o,  
Darp slem ki por,  
Na ka ïuñ ka sem,  
Na ki lok ki jor,  
Neibhah i ïoñ ña,  
Neibhah i ïoñ ki,  
Neibhah ka ïuñ,  
Bhalañ ka Ri,  
Ïiw ïoh o u e, u khana?



## NAN BŌN I KĀM

Daŋ man hi ma ai,  
 Kam wa daŋ nachwa,  
 Waroh itu i iō,  
 Wa em ha ka.

Mynsien o wa kynreh,  
 Kwah i poi rura rura,  
 Cha chnoŋ ...  
 Chnoŋ tre i iōŋ ŋa.  
 Chaphraŋ daŋ bōn i kām,  
 Īaŋ chōh miet ham puwan,  
 Daŋ ŋai ka luti,  
 Īaŋ ham pu sep a! Sŋi.

## KA PHARCHI U TKU

Chut wait u risaŋ  
 Hei spai u tiku,  
 Mih, dait u tdaŋ ,  
 Khyrŋiat da wiar rŋu,  
 Kynthih u ha jroŋ sabah,  
 Hap u sabah ha rŋ khi ka sniaŋ,  
 Kæh kæh wa kiad wa pah,  
 Wei doh ko da chaliaŋ,  
 Mam ha ka pachor,  
 Takhōh ko syndet,  
 Wa i skum labit watlor,  
 Ka wan phet ma phet,  
 Neitæ her ka labit  
 Psiah ko ha chkōr u hati,  
 Wa kiat khyrŋaŋ jit jit,  
 Hap ka khon syiem najroŋ rŋŋkhi.

On ka khon syiem:  
"Ileh hati pynhap mi ɲa?"  
"Wa psiah ka labit ha chkōr o",  
"Ileh labit psiah pho?"  
"Wa thamoi ka sniaɲ ki i skum o."  
"Ileh sniaɲ thamoi pho?"  
"Wahap u sabah ha ryɲkhi o."  
"Ileh sabah hap mi?"  
"Wa kynthih u rasaɲ ha ryɲkhi o."  
"Ileh rasaɲ kynthih mi?"

"Wa dait u tku ɲa."

"Ileh taku dait mi?"

"Wa kwah doh o."

Heitæ ka syiem khōm ko iow tympon u,  
Nadōh itæ i por hadōh katni khian tympon u tku  
Kamtæ, lai ka pharchi chaphaɲ u tku,  
Ha ka chād ka phawar u bru.

## **NON KYLLIAN (II)**

Khlem da ka ru ka miet,  
U bnai ki khlōr wym che ki,  
Khlem da u ru u step,  
Cha pyrthai wym mih wym che ka sɲi.

Na khyndaw hadōh bneiñ,  
Ka Hukum da bōh da pynbianɲ,  
Ar, ar narim da seiñ,  
U im u sah ha ka nonkylliaɲ.

Khlem da u ru u slap,  
Wym phōh wym krai ki syntu,  
Khlem da i ru i maia,  
Wym roi wym par leh i manbru.

## Ī KI KAINI?

Īi, Īi! Īi ki kaini!  
 Wym sñiawthōh de o ki;  
 Mut i ĩei sih næ mo,  
 Mut i ĩei bha,  
 Da pynpher i ĩei man,  
 Iwa nachwa.  
 Pyrthai da dōm,  
 Ka sñi daŋ chit daŋ che,  
 Ki madan da kylla lōm,  
 Sadui wym toh wym tne.

Chi thaw u choŋ wym neh,  
 U ĩeiñ wan wym chkeh,  
 Sa dei kammon wan u leh,  
 Chi rynĳeiñ da khyrbeh.

## I NĀM WYM PLEH

Ha kliar ki lōm,  
 Ha khap ki mōloŋ ki mōteh,  
 Heitæ choŋ rata i che,  
 I Nām wym jōh pleh.

Ka spah i stad,  
 Īanom wym tip lut,  
 Āp sylli pyrthai,  
 Nakut chakut.

Skuiñ i mynsien,  
 Īei tæ wathraŋ,  
 U her u poi  
 Wa ki u emlaŋ.

Dwar to wai,  
Īa ŋa ham khanlād,  
Han sō chi rynīēiñ,  
How chieh u rasa.

Khai lok paū para,  
I por dakhut ĩa phi ĩa ŋa;  
Ap ĩei wa kyrsu i por,  
U ĩoh i nām i burom wa kordor.

### SAM CHAPHRAN

Ha chnoŋ sñiaw o,  
U watip lut,  
Ki roŋ pyrthai,  
Īō kamwa dakut;  
Katwa naŋ lai,  
Kattæ naŋ jŋai,  
Katwa naŋslem,  
Ari! Naŋ ai.

Naŋ bōn i ĩō,  
Naŋ bōn i pyrkhāt,  
Naŋ lai ki sŋi,  
Naŋ jōr i miāt,  
Ki roŋ pyrthai,  
Wym tip kut de,  
Sei wa daw wan,  
Jan naŋ thymme.

## SADU KI RON

Kat cha wa uiñ,  
 Kat cha wa lai,  
 Kat cha wa pait,  
 Sadu ki dur  
 Sadu ki ron,  
 Pynsyiuñ ñei ñait.

Kat cha wa lai,  
 Kat cha wa wan,  
 Kylleñ sō don,  
 Mih ki neiwon,  
 Lai ki cheiwon,  
 Wym ñe o u on.

Mynnu ma ai,  
 Heiwon ma ai  
 Kammon ma ai,  
 Por wa kordor  
 Kaini ha pyrthai  
 Kat cha wa lai wa wan  
 Skuiñ nōd mynsien,  
 Hei rata chōh  
 I ñon ña  
 Jan da ñiar u chem.

## PYNKHAIÑ ÌOW SNEM

Ha wajoh kylleñ kylleñ i chnon,  
 Wa ka Bhuri wa ka Bom;  
 Pynkhaiñ ña u bnai ña u snem,  
 Ha ka chad ha ka kmen.

Ryṇkat ka ṇōh ryṇkat ka dem,  
Īa u Syiem wabōh Syiem wathō,  
Niam wa Dustur iow skem,  
Jaidbru leh u naṇkhrō.

Chad chad mynsien ksiar,  
Dei watip Tipbru Tip Blai,  
La ha ktieh næ la ha biar,  
Ō hi wow khatai wow chalai  
Chutom saja i sih i roi,  
Cha wasep ka sṇi wasep u bnai.

## **OI KHON**

Oi khon sleiṇ ham iām,  
Da mied da la-ṇam,  
Sṇiaw kyrhōh wa raman u khla,  
Thiah iā sṇiaw u pha.

U myrsiaṇ u suri,  
Jar lei thaw rieh ki,  
Wym nōd de ki u jlō,  
Watēiṇ ki iā ō.

Oi oi khon wa maia,  
Muhor ksiar iōṇ ṇa;  
Lukhimai pynchit iuṇ,  
Īa ka Bei iow Pa.

## ABJON – AKYRNI

“Abjon – abjon ...  
 Thuṇ saru ka miaw”  
 Dalut i jwar i kyndon  
 Was’ōh wasma i’iaw.

Heh i “NĀM”, khlem kām,  
 Khlem ioh taṇ u bām,  
 Thuṇ saru, thuṇ saru,  
 Du kat pynsarom bru.

Akyrni – synchār,  
 Bōh Muluk Paila,  
 Syṅkhien Ma Daloi,  
 Oṇ ka Ri ka Hima.

Īeiñ beh cha jṇai  
 Īow noṇchōn u dusmon,  
 Īeiñ chynraṇ kynthai,  
 Tylli iwi don.

Lyṅkha ka miaw,  
 Lyṅkha ka ksaw,  
 Duhai ham bhiaw,  
 Manbru iā raīaw.

Īeiñ skem ha ki kjat,  
 Ki iōṇ i da hi,  
 Īow neh u sah ka jait,  
 Dustur ka Riti.

## CHA JŅAI NA ŅA

Sñiaw kam wym kut de ki taiaw ki bnai,  
Hawa em mi na űa cha ri wa jűai;  
Her i pyrkhat o synűiaw wa sűi,  
Cha me du cha me don hi.

Alæ noh... alæ noh,  
Nai kylluű wanche i por datoh;  
Kam ka kular wada rai,  
Kynjri maia u neh ha pyrthai.

Ki roű wa bōűjaid wa man ki sűi,  
Kat me ha űa wym em dor ki;  
Mut dur ũ ie o manda cha jűai,  
İei mon samen ioű me ha pyrthai.

Alæ ! Alæ wanche noh,  
Ham ieh űa hei dōm i la-űoh.

## KHLŌR STEP

Na sa-ih ba mi kaw mō laű nai,  
E kyrmen maia ia ka pyrthai;  
Kwah o u man kam me,  
Chi ryniein u kup o dei che.

Khlōr Step! Khlōr Step!! Khlōr Step!  
Alæ ianom alæ ham sep;  
La-űer ia űa che-ba,  
İow lait na i tēin na i sorsa.



Daker dui ma liaŋ wanaŋ,  
 Pyrthai wasa ha kyndit synraŋ;  
 Kyrbeh u choŋ, sa-ih hawa iëiñ,  
 Khlôr Step du Me na Bneiñ.  
 İa ŋa to E BOR E MYNSIEN.

## MAN WA KORDOR

Hawa ië phi u klam u rakhai,  
 Wym eh u siaw phi u rawai;  
 Hawa ië phi u lai u kâb,  
 Wym eh İa phi leh u chad.

Mynsien ŋiawliar ŋiawchka,  
 Duhai wymtoh i wabha;  
 Iwa kor dôh heini ha pyrthai,  
 Suk, kmen, chad, rawai.

Iwa hapoh u pōd u aŋ,  
 Ū em i wasih i wasaŋ;  
 Ha watip iëi burom i akor,  
 Itæ don hi wa kordor.

## CHWA U LAITLUID KA RI (1997)

Da ki r'wai khana o İaphi  
 Chaphaŋ ka ri India wa maİa,  
 Kammon synchar u mynder ri,  
 Ha ki spah snem nachwa.

La kam ha Myŋkoi u Joŋ,  
Ri India wa im wa choŋ;  
Wa ki khadu chieh nār,  
Chah khōm chah ŋianjar.

Khian mynsien ki du waïō,  
Īa ki sap bthōh tupri wasō;  
Wym nōd leh u kdaw kti,  
Wa tieñ ĩa wan kdoh ki.

Daloi kam ki kreh mylla,  
Ha ki ũ toh u bei u pa;  
Īow wada hukum u kem ki,  
U tæ toh wow kit kuli.

Wym em wadōh, waïoh, wala,  
U wajlō tæ da takha;  
Ki ri waroh wiar hok,  
Ri India kam ha dujok.

Ha ka iutaŋ khōid u Thylliej Ksiar,  
Īeiñ i Hok, noŋchōn wawiar;  
Hok, han du kat u sñiuh,  
Wym em wa ĩe ki u pyndōh.

Woh Gandhi! Woh Gandhi,  
Pa ka Jaidbru India iōŋ i;  
Warom makhane ynne ka sŋi,  
50 snem da Laitluid ka Ri,  
Khlem da i ĩa kai snām,  
Sah i pyrtuij mi im i NĀM.

## CHIRUP

Kam ki chipai iēiñ iōŋ i,  
U da iei laitluid ka Ri;  
Tylli chirup khynnah wahēh,  
Noŋchōn dusmon chajŋai u beh.

Waroh waroh u iā pyniō,  
Laitluid ka Ri nei kdoh brō;  
Da dap jan kattu sanphaw snem,  
Warom makhane laŋ dui kmen.

Neibhah ka Ri wa maia,  
Mylliñ pher niam, jaid kynja;  
Īow lait ko nei jæt nei pra,  
Ri umsnām u Manchwa Loŋchwa.

Chirup – Chirup – Chirup deilaŋ,  
Chirup waroh kynthai chynraŋ;  
La iap næ la im  
Īa ka Ri ham mylliñ.

## HAPPY BIRTHDAY TO ME

Ynne toh ka sŋikha,  
Ka sŋi kha ka iōŋ ŋa;  
Kawa du ŋa hi samen,  
Wym em wa wan pynkmen,  
Īō luti o daw iōh *card*,  
Næ ki khubor wabha,  
U Postman leh khlem jubab,  
Īei kylli takit iōŋ ŋa,  
Nei step hadōh wa mied,

Wa iō chi iō luti,  
Cheini cheitai wakhmied,  
Chiboi daw ioh chithi,  
Neitæ thied o i *Present*,  
E, o pun ia ŋa hi,  
Ha iun samen samen,  
Thaŋ o i mombati,  
Heitæ, *wish* o ia ŋa hi  
*"Happy Birthday To Me."*

## ON-THAI

Ka juk Mynian iō kam da kut,  
I stad saian i wym tip lut;  
Da poi ka her haw haw cha bneiñ,  
U thōh u tip cheitai yi ma ai wa em.

I stad i tip naŋ kdar naŋ kdar,  
Da poi da wan ka juk korpiwtar;  
Jabēiñ bru leh naŋheh naŋheh iō sar,  
Nadōh khynnah næ kiwa dan pār.

Naŋkhian naŋ tbian chōh chōh i pyrthai,  
La ha thlu iun an sa ka ON-THAI;  
Ka T.V. wa wan warah kam hei iymphō,  
Īei wajia wa man ha pyrthai wa ioh u iō.

Sa ka MOBILE "ON-THAI" ON-THAI an naŋ phylla,  
Wa pynie iow bru wow parom u ia khana;  
Neiwi i pyrthai cheiwi tawan i pyrthai,  
Kam wa markhmat ũ em u jŋai.

Heini sæ oŋ ki ũ tip i sih i bha,  
Biaŋ taŋ KARU yi u pyrwa.

## DUITARA

Sur ramynhian ka Duitara...  
 Kynōd i ha mynsien iōŋ ŋa;  
 Miet wadōm miet wa la-ŋam,  
 Īoh thiah lut ki ranem ki phlaŋ  
 Sur ramynhian ka Duitara ...

U kēiñ knup u kēiñ chaladian,  
 Kynōd ka Bhuri ka Chawiaŋ,  
 Cha lōm cha chariñ, cha madan,  
 Pynbiaŋ bām u ĩa ki masi ki blaŋ  
     Napoh iuŋ trep kynōd sñiawbha  
 A! Duitara.

Duwa poi u Ton Kuhæ roŋ para,  
 Jŋai ka Juk Ksiar ka Juk Rupa,  
 Ka Juk tip mit Dustur Riti  
 Ka Juk tipmit ĩei tre da hi,  
 Ka Juk tipmit chynraŋ kynthai,  
 Uni, kani, kiwa neiwon ma-ai.

Sur ramynhian ka Duitara...

## THLUMUWI EMNĀM

(14-02-2011)

Thlumuwi! Thlumuwi emnām  
 Nynde ĩa pha wakheiñ kyntaŋ;  
 Ka wah iōŋpha wah bōn iu -tye,  
 Najan najnai wa li-ēiñ li khwe  
 Napha mih ka parom khana  
 Chaphaŋ u Loh Ryndi wa ka Lidakha.

Kchaid rymphum waroh ha pha  
U wi u ar wapait thaba  
Īyṅkēiñ mō pōn na chiliaṅ cha chiliaṅ  
Nynde uiñ lai ki Syiem cha Nartiaṅ  
Sadu ha ki parom u sah khana  
Dienkjat u warim da pduṅ da pra.

Neibhah ka ĩa roṅ ka muna,  
Chrōh kduṅ ka Rym-aw dajæt da takha,  
Ka um wakhōid wa baṅ u diḥ,  
Na khlieh ha tre daman biḥ;  
Kiwa par wahēr ki sim ki doḥ,  
Īap la-ṅam lut ki waroh.

Thlumuwi! Thlumuwi emnām,  
Daṅ em hi mo wa ṅiaw kyntaṅ ?  
Em mo! Ki maĩa ri maĩa mariaṅ,  
Īei dur pho u wanrah sa chisien biaṅ  
Wa i pyrtuid i nām pho Thlumuwi  
Sa chisien sa chisien u im an i.

## **SAMBOI U MYLLIÑ**

Deini i rwai kwah o u pynap-pynsñiaw,  
Chaphaṅ uwi u bru wa pyrtuij u Mon Rynṅklaw,  
Uwa her wow knup pynim cha bneiñ,  
Now Lōm Kyndonṅ parom khanapateiñ.

Na ka chnoṅ wa pyrtuij ka chnoṅ jwai,  
Chnoṅ wa seiñ wa daṅ da ki sō Puriblai;  
Chnoṅ wa kyntaṅ wa da ker sōdoṅ,  
Mōsniṅ, Mōloṅ, Mōkhai, Mōraloṅ.

Chnoŋ wabōn ki parom wa sahkhana,  
 Chaphaŋ u Tonkha, Buitkha, ĩaŋ ,u Bula;  
 Woh Ran Ņiaŋti, Kiaŋ Naŋbah, Iaŋ salah,  
 Nām i pyrtuij ki ĩanom u neh u sah.

Natlōr kiwa bōn em leh kawi ka KREM,  
 Wa pynrieh pynsah ia ki Khon Syiem;  
 Khon u Loh Ryndi khon ka Lidakha,  
 Chwa u kariah cha Jaintiapur u sain hima sima.

Khon ka Ri Jaintia Pnar,  
 Pyrthai naŋheh naŋkdar;  
 U im ha kawi tawan ki sŋi  
 ĩiwleh neibhah ka Ri ?  
 Dienkjat u Manchwa Loŋchwa,  
 Pynkynmō ki ia phi ia ŋa,  
 U im ha kiwi tawan ki sŋi,  
 ĩiwleh neibhah ka Ri ?

## LASYNTEM CHOŋ JALUBA

La Syntem choŋ Jaluba,  
 Waroh ĩa khmied ki chapha;  
 S'ia ki u poi noh i por,  
 ĩow synjre sate ĩei phōh kordor.

Neitu najroŋ na sa-ih,  
 Sōdoŋ pyrthai her i bih;  
 Na ŋjai tyrchaiñ i phōh roŋksiar,  
 Thawanēr wa kaweh kliar kliar.

Alæ, ham suk du samen,  
 Hiar, alæ cha khyndaw,

Wa em wa chare wa pyntnen,  
Īa pha sñi wa synñiaw.

Hawa em wa sumar wa ri,  
Hawa em wa iō wa pait,  
I phōh i iōñ pha...  
Kattæ nanñō ñait.

Lasynthem choñ Jaluba,  
Alæ neitu ĩa dær sepai i por iōñpha.

## **STATION AIR SHILLONG**

Snem Chihajar Khynde Spah Sō phawphra,  
Parom pateiñ sahkhana ĩanom rata;  
Station All India Radio dawan ha Shillong,  
Īow myntoi lian wanañ ki pāid choñ chnoñ.

Nām i pyrtuij ki Myllun ki Kaitor,  
Sōdoñ ki pyrthai bna na ki wyrta ki khubor  
Sap put sap tem, sap siaw sap rwai,  
Neipor cheipor mih ki chynrañ ki kynthai.

Kynmō tympan han da ĩap ki ileh,  
Nām i pyrtuij ki ĩanom rata u neh;  
Noñĭalam wakhrō kyllōid mysien,  
Chynna ñjai ĩeibha u loñ dien mandien.

Kat nañlai ki sñi ki snem nañtia,  
A Blai nañ kyrkhu ia ka Bei India.



## PAROM-RWAI KREM PUBON SYNDAL

Riwar Jaiñtia em nām nadōh nynde,  
 Ka Ri u Pathi, Kwai, Soh u Pe;  
 Ki chnoṇ ki thaw ki ñoṇ ka,  
 Wa em la ki parom la ki khana.

Na pyrdi ki toh ka chnoṇ Syndal,  
 Chnoṇ warap bna nām pyrthai;  
 Parom warim khana pateiñ,  
 Chnoṇ maia ki blai ki syiem.

Chnoṇ wadaṇ waseiñ da u Syndal,  
 Sanphaw kilomitar don na Jwai;  
 Cha ka ki bru na kyllieiñ sōdoṇ,  
 Wa wan paitke ia ka Krem pubon.

Ki dak Sanskrit ha chram saki ki,  
 Wa da wan mane blai ki Hindu heini;  
 Arjun, Sree Mahadev Kammakhia,  
 Dak saki wa daṇ neh ha ka.

Ha pchem harōd kani ka krem,  
 Mōknor Mō -choṇ ṇiah ki Syiem,  
 Em laṇ kiwi kiwi ki dak ki chin,  
 Waklam wa khana chaphaṇ u warim.

Hajan em leh i dur blai Ganesh,  
 ñoṇ ki Hindu næ Bangladesh;  
 U Khmie khut ki bru Syndal,  
 Katwa Khmi an hei ktien Jwai.

Parom warim khanapateiñ,  
 Jōh wan sum wansait leh ki Syiem;  
 Ha Pung-Pubon wa em dur Mō-Hati

Dan neh dan em hadōh katni.

Jōh wan jōh lai luti ki Syiem,  
Cha Pubon najron ka Mō -iynkēiñ;  
Dur Mō-Bnai wa Dur Mō-Sñi,  
Hajan heitæ emlan ki.

“Khon ka Ri Jaintia Pnar,  
Pyrthai nanheh nankdar;  
Katwa dan iēiñ ka Sñi u Bnai,  
Jinmut pyrkhat leh nankmai,  
Muhor da bōh ha ka Stieh u Sōm,  
Nadōh Unñiaw Trep Unñiaw Skum,  
Nynkon chwa u khut u Syiar,  
Parom ia ki por ksar,  
Kammon im u Kñi u Pa,  
U sāiñ hima sima  
U im ha kiwi tawan ki sñi,  
İiwleh neibhah ka Ri.”

# KI R'WAI NA KI DROMA

(1949 – ter ter.)

## **RIQUOMA**

Riquoma!  
A! Riquoma ...  
Suk noh wa ɲa;  
Da phyrɲaid  
Da che i bneiñ,  
Ki sim waroh da r'wai,  
To sñiawbha to kmen,  
Wa ɲa ham khuslai.

Riquoma!  
A! Riquoma...  
Suk noh wa ɲa;  
Cha wasep ka sɲi u bnai,  
Hawa miet wa dōm i rata,  
Ri sumar ia ɲa to wyrai,  
Ham santa ham jwa;  
Riquoma...!  
Mysien ksīar mysien rupa,  
Riquoma...!!  
Nai kylluɲ wache ha ɲa,  
Riquoma...  
Mysien ksīar mysien rupa.

## **BĒIJSĪAN**

Wymphēr! Wymphēr! Wymphēr.  
Taɲ wa sñiawthōh o ki,  
Wymphēr Wymphēr...  
Itu lei tu donhi.

Ari! Ari! Wa pynleh pynchna  
 Ŋa oŋ kawa dan khian,  
 lei iŋ kiwi wa la wan khana,  
 ĩa ŋa wa pynbēij sian.

Han paia! Pa-ia kaitu ileh ma-ia,  
 Ymbi – ymbi waleh ma-ia,  
 Han dei pharchi ĩa ŋa.  
 Wymphēr! Wymphēr! Wymphēr.

Chibet dei Ma, chibet dei paruij,  
 ĩaŋwa iŋ wa kbaŋ wa khut;  
 ‘Ymtip i iŋke næ i sakhiat,  
 Sar eh kaw wym jōh psut.

Ieh! Ieh ynlai,  
 Itu i thlian;  
 Khublei khublei dei  
 ĩa ŋa u Biejsian,  
 Ha ŋa da kune,  
 ĩaitu wym lyndet de.

‘Wymphēr! Wymphēr! Wymphēr.

## PYNCHÉ TAŊ CHI KYNTIEN

### Chynraŋ:

Myntu – mynstep næ man kawi,  
 Ha ŋa! Wymche aki;  
 Iwa da em nadōh i mynsien,  
 Pynche taŋ chi kyntien.

**Kynthai:**

Da slem ki por, wa pyrkhāt,  
Ha ŋa... ũ em i arsap;  
Chanīah iā ŋa kamwa da e kti,  
Ma-īa du ha me donhi.

**Lan:**

Na ki taiāw cha ki bnai,  
Na ki bnai man ki snem,  
Maia wa kordor tam ha pyrthai;  
Siat i na mynsien ha mynsien.

**MYNSIEN WYMJLŌD I**

**Kynthai:**

Mynsien wymjłōd wysuk i kynrad,  
Khlem iōh da iō da ki khmat;  
Hajar ha ŋa, nu waioh o deisa,  
U emlan o chirup rynkat.

**Chynran:**

E Khublei o iāpha ũ toh ha wa kut,  
Daw wan an o chirup;  
Maia ham diaw ham pyrkhāt bōnjait,  
Na ŋa du'i wa sakhāt.

**Lan:**

Ũ em wa-īe u pakhet palēiñ,  
Hawa skem i jijnmut khōid i mynsien,  
Ma-īa wasakhāt toh i tæ,  
I wymchah phon chah chakæ.

## WYMĪOĤSA

Wymĭohsa khlem da pyrkhāt,  
Wymĭohsa khlem da ņĭawliar;  
Wymĭohsa khlem jō umkhmat,  
Kat wei mynsien wymwĭar.

Em hi ma-ai ĭa ņa deiwi,  
Por wow lait o neini;  
Manbru hi iōsar da kam,  
Chi r'ta kamni u man.

Kyruiñ chei man i loŋbru,  
Pyrthai wymĭoh kam wathmu;  
Chisatlak kyllieñ waroh ini,  
Da thoh da kam wow man i.

## THAW WA IŌSUK

Mynsien jōh kynreh, i sñĭaw o wahēr,  
Cha ki thaw wa iōsuk ka pyrthai myndēr,  
Sur wabaŋ tam bōnsien hei ĭymphō,  
Maĭa wasakhĭat, ĭa ņa wa pynkynmō.

Ki roŋ wymjōh plæh wan ki ha ki khmat,  
ĭei sñĭaw samen wa pynbōn pyrkhāt;  
Ktien waklam jabēiñ wa khana,  
ĭa kitæ ki dur wa da wan ha ņa.

Chad kmen i mynsien katwa nanpait nanpait,  
Wan ki hei jabēiñ ki khmat wa iō ņait,  
Klam i ĭa ņa ũ toh du kat hei iō,  
Pynsakhĭat i chadōh i ĭymphō.

## SAHNŌD O'U OŊ KI

### Chynraŋ:

Sahnōd o u oŋ ki,  
Chiboi du ha ŋa donhi;  
Pyrkhat ïa ŋa wa pynmiet sŋi,  
Tēiŋsar ïa sep-ai i.

### Kynthai:

Ma-ïa ïa ŋa nanjōr,  
La hajan næ ha jŋai;  
Katwa nanjēiŋ ka Sŋi u Bnai,  
Maïa nanlai salai.

### Laŋ:

Chakri hadōh wa kut,  
Maïa ham pynbōn jŋmut;  
Rihok chi-rata,  
La hei sŋiawsih næ sŋiawbha.

## DUR SUHR'KHAI

Kylla i dur o man ka sŋi,  
Du ha pha ha pha don hi;  
Dur wa ŋaitnōd wa iō choŋdor,  
Ïa ŋa wa choh-por.

Chisien u iō ki khmat da kune,  
Chisien u sŋiaw wymlyndet de;  
Sur u thylliej wa mih na pha,  
Man ki dawai ha ŋa.

Numa hei thaw warap iōsuk,  
Ïoh o'u sien ha ka pyrthai,



Deilaŋ wei maïa ïa ŋa chirup,  
R'ta Dur suhr'khai.

Im i sñiaw o u kynmō sŋi,  
U pynsakhiat u pynchoŋ tre a ki;  
Kat heiwon ma ai i thaw wa miat,  
İoh o'u chem ïei Mon wasakhiat.

## JAR JAR DA BHAH

Oŋ ki utæ tæ u Sahep,  
Oŋ ki kataæ tæ ka Mem;  
İiwpher la man o u wadih,  
Du wabha don i mynsien  
Ho! Ho!

Bōnsien u wadōh  
Poi u cha ka wa-ïoh,  
Teiñ teiñ u wabha,  
Cha ka wasih,  
Ū toh u beiñ u kynnoh...  
Han ŋa kam o hei dih...  
Jar jar da dep kha  
Tip i sñiawsih næ i sñiawbha.  
- Ho! Ho!

## DUSMON I ŊAIT

Dusmon i ŋait tkut snaran i sñiaw,  
Kut heini sæ mo pa-ïa,  
Tip wan o ki u khyrŋiat,  
Manda wan i ha ŋa.

Sakhïat sakhïat ha ɲa wymjōh em u pyrkhat,  
Kammon iwa mynstep,  
Tip wan aki, man na ɲa dakhlad,  
Da sah sadui silet.

Numa nachwa u tip aki,  
Ĭa ɲa u man kamni;  
Ĭiwkrum cha u pynmyllien u pynjōh,  
Du kat u pynthlahkhmat hi.

Sakhiat! Sakhiat...

## **Ŭ CHOŊ NA KI ROŊ**

Pynïynsur dei itu i rïam pho taŋ khajïak,  
Ĭoh ki nonpait u rap iō miat,  
Manda leh pho cheiwa palat pōd ware,  
Nei watoh leh dawpoi chei wymtne.

Wymchoŋ wymchoŋ dei,  
Duna kitu roŋ,  
Ĭei man i iōŋpha  
Wow ĩah chei burom  
I kām don, næ ileh i chna,  
Wa ĩah cheisih næ chei bha.

## **DU KAT U PYNSILET**

Du kat u pynsilet,  
Han pa-ĭa mo kamni,  
Wym hasa o dei u man,  
Nachwa ki sŋi.

Kynmō ïa kitu ki por,  
Kammon cha kitu ki ktien,  
Mut o i wa kordor –  
Han du ha chiteiñ.

Da lai læŋ sakhiat o,  
Hei ïoŋ pha dei i roŋ,  
Du kat u la e bih,  
Īei ïoŋ ŋa i MON.

Kynmō ïa kitu ki ktien...

## **SMAI HEI RYNIEIÑ**

Chynraŋ/Kynthai:

Bichar a! Syiem Sŋi,  
Īei ma-ïa i ïoŋ i,  
Nadōh na khyndaw pyrthai,  
Chadōh cha Paradais.

Chynraŋ:

A! A! Alæ to jubab  
Maïa wa duiwi  
Maïa wada sāiñ tylli.

Kynthai:

Dei wympoi pyrkhata,  
Dei wymiōluti,  
Kamjōh ïa me ïa ŋa,  
Na mihsŋi cha sepsŋi  
Smai o hei ryniēiñ ïoŋ ŋa,  
La ha pyrthai ma-ïa o da tim,  
Kynrad wym iē o u mylliñ.

## RADA THEH LUT I MON

Rada theh lut i mon,  
Han kamni 'eh mo pa-ia,  
Da dai a-ki i burom,  
Ha ki akor ki iõṇpha  
Rada theh lut i mon.

Kammon sakhiat cheiwon cha ki,  
Ktien wajōh oṇ pho "Ari!"  
Kular o ha me, maia na mysien,  
Īa ŋa wa du samen.

Synṇiaw wadōm, a sṇi wache,  
Mylīñ wymie de a-ki,  
Por wa da dep, sṇi wa dalai,  
Sah parom ia i ha pyrthai,  
Rada theh lut i mon.

## A-BI-RA-TA

A-bi-ra-ta...  
Ū ie de wow oṇ,  
Taṇwa lait i por  
Cha pha wa likdoṇ.

Ū em madan madiāh,  
La lōm næ la wah,  
Taṇwa sñiaw ĩei sur,  
A! Wa sawa wapah.

Lait sa taṇ wi-ar,  
Wym em kaini,

La taploh næ tyrjah,  
Ym em u wow lait ki.

Sōdon̄ kyllēiñ wa kdäp,  
Han wei sñiaw o dakhlot  
Kat cha wahēr wa bōd,  
Wa ka WATUR kynrod.

## HEI MON KI KHMAT

Na mynsien o da rai,  
Da rai du hei wi,  
Hei mon ki khmat u oñ,  
Chaphrañ dañbōn i.

Katwa nañlai ki por,  
Kattæ nañbōn i miät,  
Katwa nañ lai ki sñi,  
Kattæ nañjōr i ñait,  
Warim iapher i nei wa thyme,  
Hei mon ki khmat u oñ,  
Ñait o wom kut de.

## MIAT PHĒIÑ JÑAI

Hei miat phēiñ jñai  
Ka ru da tam  
Wom iō sarnōd  
De o wow klam  
Hajan u pait chei iō sarom,  
La kam ka phlim  
Wa da pēiñ roñ.

Da pher hei lai da pher hei wan  
Da pher i ktien hadōh i klam;  
Nadoŋ chadoŋ iō kam su ka,  
La kam ka Phok wa tkut dawa.

Nachwa oŋ ki a! Du ka ru,  
Hei man wa iō tip iōŋ bru,  
Hawa katni tymie de u oŋ,  
Bichar bha dei iō ia sarom  
Hei mīat phēiñ jŋai  
Ka ru da tam.

## **DU HEI PYRKHAT**

Pyrkhat pyrkhat aki du samen  
Sñiaw o kammon ta hi,  
Iwa da rai na mynsien,  
Hadōh wom chem Tre a ki.

Du hei pyrkhat,  
Lut ki por ki sŋi,  
Īei wa sakhiat  
Wym chem a ki  
I por i por  
Īō kam wa low jan,  
Katwa naŋslem,  
Naŋ jŋai wan  
A! Kat mynnu ma ai,  
U ioh kamwa mu wa mut  
Ha pyrthai

## BŌNSIEN BŌNSIEN

Bōnsien bōnsien wa la oŋ ki,  
 Manbru wym choŋtre i,  
 Chibet cheini chibet cheitai,  
 Ha suiñ kam u lyoh walai;  
 Pisa laŋ-a o u pyrkhat ïeini,  
 Kat dym johkhe aki.

Alæ, a! Mynsien,  
 Alæ wan khana,  
 Ìei thaw choŋtre chir'ta  
 Kat mynnu ma-ai  
 Ki por ki sŋi,  
 U lait nei iöluti,  
 Kat mynnu ma-ai ki por ki sŋi  
 Ìei sakhiat u chem aki....

## SUBHALA

Subhala!  
 Subhala!  
 To, map ïa ŋa,  
 Subhala,  
 La em i pakla.

Kitu ki por ki snem,  
 Da khlad da lai ki,  
 Cheiwon wan u thōh u chem.,  
 Wym wan de i.  
 Subhala,  
 Thïahsuk choŋsuk  
 Wa ma-ïa.

Hukum bru hukum Blai,  
Wym pu thoh ko ïa i,  
Nadōh na khyndaw pyrthai,  
Lynter ha wakut ki sñi  
Subhala,  
Khublei  
Thïahsuk wamaïa.

## **KHANA A! TRE**

Khana ïa ña A! Tre,  
Kammon cha che ka sñi,  
Ha pyrthi ki wahok wa pap,  
Che ko i jōh hi,  
Khana ïa ña,  
I leh cha,  
Wympher i.

Heiwon choñ i hok i pap,  
Ha pyrthai hi iōsar wym em i,  
Hok bneiñ hok khyndaw da e,  
Bhah bynta i jōh donhi...  
Khana ïa ña  
Ileh cha!  
Wympher i...  
Khana ïa ña  
Ileh cha  
Wympher i?



## KAITU I DUR

Kaitu i dur  
 Wajōh emlaŋ,  
 Ha ki por ksiar por rupa,  
 Por wa dalai  
 Dakhlad i na ŋa  
 Ha ki sŋi  
 Ki wa daw poi,  
 Ha ki sŋi kiwa daw wan,  
 Daŋ em hi ma-ai,  
 I wow su salan;  
 Ō! Ō! Luŋnōd hawa kynmō,  
 Kat dym che u iō.

Pyrkhat her i sōdoŋ,  
 Na mihsŋi cha sepsŋi,  
 Manbru wa kylla roŋ,  
 Wym em thaw choŋneh i  
 Alæ! Alæ, A! Syiem Sŋi,  
 Ham murieh ĩei i ioŋ Pha,  
 Pyrthai da dōm  
 Da dōm i na ŋa  
 Jintynjōh pyrthai,  
 ĩoh u chynna a ki  
 Cha wa wan w alai  
 Lynter ki sŋi.

## TIPSÆ!

Chon chōh on ko,  
Ū bi wa iō jhan!  
Du wa khe hi o  
U lai liwan;  
Hei miet kamjōh,  
Sni wympher i,  
Ha wa wan ke o cha iōn ki.

Danda wym tip,  
Sakhiat wym sñiawthōh,  
Du ĩa ŋa ma-ai...  
Wa on ko chon chōh?  
Pyn sakhiat o ki,  
U tiptre ĩei tæ,  
Hai! Hai! On pathan ko,  
Īa ŋa dei TIPSÆ  
Stad ko u klam,  
Wiarnar wa ka buit,  
Chisien pyrkhat,  
Da chitom jinmut,  
Manda tip o,  
TIPSÆ – CHON CHŌH,  
Pa-ĭa mut i, i wa ŋait dōh.

## CHA 8 MER

(1955)

Sa sien tohkhat,  
 Cha phra mer sæ wa pyŋ-ŋad,  
 Tyrnaŋ kam pyntne,  
 U burom iow snem thymme;  
 Tohlaŋ ioh phi u iō,  
 Lam pu iapoi phi,  
 I thaw iakhlad ki laiñ,  
 Badarpur – Garampani;  
 I thaw wa iōsuk,  
 Ki lōm wa iō sapha,  
 ĩa ki khynrō khyllōd,  
 U ĩa uiñke sñiawbha;  
 Hadōh ki kari,  
 ĩoh phi u iō har rukom,  
 Wa ĩa wan ĩalai ki,  
 ĩoŋ Silchar næ iōŋ Halfloŋ.

## HAWA KHŌID I MYNSIEN

Ki sim waroh ioh noh ki u r'wai,  
 I maia i u che ha pyrthai,  
 ĩow sah i miat sah i bha,  
 Nām i Burom iōŋ ŋa iōŋ pha.

U Blai bōh u i Jiŋim wei maia,  
 U bru bōh u Ka Nām Ka Dustur,  
 Ki Bru hi man i ũ pher ũ phylla,  
 Hindu, Muslim, u Chnoŋ næ Skur,

Īei ior̄ ka pyrthai,  
Ū em wa iē u pyntoh,  
Beiñ ki wa beiñ,  
Roh ki waroh  
Hawa khōid i sñiaw  
Ma-ia wa kordor tam,  
Na khyndaw ha Bneiñ.

## **HA KA JŌH KA LUTI**

### **Kynthai:**

Ynnin tæ kamtu,  
Ynne tæ kamni,  
Kwah o’u iō,  
Ha ka jōh ka Luti  
Īa ŋa ka Khunswet,  
Ka wym em wa ri,  
Chaniāh o waroh,  
Hadien u wan i.

### **Chynraŋ:**

Hadien u slap,  
Wan chit ka sŋi,  
Kyrmen i suk,  
Hadien u wan i.

### **Lan:**

Ror̄ ha ka Rymaw,  
Ror̄ wa kordor,  
Ror̄ wa pynkh laiñ iā i,  
Du chibet por,  
Parom wow sahkhanaŋ  
Chirata,  
I ktien da klam,  
Da thoh hei hei “Ma-ia”.

## IM KIWA IM ĪAP KI WA ĪAP

Neitai ō! Neitai,  
 Neitai ĩa ŋa da tait,  
 Heini ō! Heini,  
 Heini wan dei ma-ĩa,  
 Wympher, wympher,  
 La sih næ la mĩat,  
 Taŋ wa bĩaŋ ĩa ŋa.

Im ki wa im,  
 Īap kiwa ĩap,  
 Wympher wympher,  
 Cha ŋa ũ dōh lap;  
 Ha wa bieij u wa e,  
 Stad u wa him,  
 Īō cha phi cheitu,  
 Kiwa tip,  
 Du kynnoh u tim.

## U WA LYŊKAR

Pyrthai tip ki ŋa u wa lyŋkar,  
 Lyŋkar i man mut im wĩarnar,  
 Lyŋkar hoh-o taŋ wow tip phi,  
 Sñĩawbha pyrthai ĩohlut u ki.

Lyŋkar toh u tæ,  
 U wym sap taŋ chi poisa,  
 Ñĩawliar khuslai,  
 Ha ō wym em pyrwa;  
 Cheiwon cheiwon,  
 Cheiwon kwah u u lai,  
 Mihsŋi næ sepsŋi,  
 Ha ō wym em u jŋai;  
 Ō! Hō!

## MAHAJON ÏIWKRUM

Mahajon makna ïiwkrum,  
Hawa dōh noh i sñiawbha,  
U tæ donhi wa jōh lōm,  
Uwa im du kam ŋa.

La ha noŋsor ha noŋkyndon,  
Oŋ ki da poi mi mo lok,  
Manbru wa em nām em burom,  
Itæ don wa sortok.

u ïoh o tæ ũ em,  
U dōh leh da eh,  
Dap hun na iuŋ ha sem,  
Na kiwi leh ũ chkæh.

Heiwon itæ i sma i ky'ōh,  
Chuki, mura ũ pher la dōh,  
Wa ïoh wa dōh waroh saman,  
Suk mynsien han thiah ha madan.

## DAI O PUN ÏA NŲA

San por i sŋi san por i miet,  
Kynron pyrthai cha me wa khmiet,  
Wym em slap wym em lyer,  
La how thah næ hei mynjēr.

Da chukor o ïei iō,  
Da chukor o ïei sñiaw,  
Wym tip de o'u pyrkhāt,  
Sŋi næ synŋiaw.

Da kai o ha ki roŋ ksīar,  
 Da pēr o ha u thylliej rupa,  
 U oŋ 'ande o kammon,  
 Da dai o pun ĩa ŋa  
 U oŋ 'ande o kammon,  
 Da dai o pun ĩa ŋa,  
 Ha ki roŋ ksīar roŋ rupa.

## NEIWON HEI!

Neiwon! Heiwon! Cheiwon?  
 Khana! Khana!  
 Wym ĩō empor  
 Em sŋi de pha.  
     Neiwon! Heiwon! Cheiwon?

Waroh ini i saruk næ i r'ŋu,  
 leh pho hei ĩympho,  
 Næ hei ĩoŋbru.

Neiwon! Heiwon! Cheiwon?  
 Hei!

Skuiñ i mynsien,  
 Pisa o'u pyrkhat  
 Kat dymtip o  
 Donda næ sakhīat  
 lōsar hi-eh,  
 ĩa ŋa wa pynŋait pynroh,  
 Dōh ai dam mai...  
 leh noh dam noh.

## **LIDAKHA**

Õ! Da pynbām,  
Saṇeh pho dei ïa ṇa,  
Õ! Da pynbām,  
Pho dei a! Lidakha.

Hawa joh ka thwai ĩawmusiāṇ,  
Hawa khōid ka thwai Lōmkyrwīāṇ;  
Myndien ka Chut ka Michon,  
Hawa sñiaw wa em pho heiwon;  
Õ! Da pynbam,  
Saṇ eh pho dei ïa ṇa,  
Õ! Da pynbam, Saṇ eh  
Pho doi ! Lidakha.

Neibhah pho,  
U pynbiāṇ lut waroh,  
Han ha iuṇ,  
U bam tæ ũ ioh  
Taṇwa tip ĩei mon iōṇ pha...  
Biskit, bindiā, toh næ chana  
Õ! Da pynbam,  
Saṇeh pho Lidakha.

## **Ũ EM THAW PHO U LAIT**

Lait pho u ĩappēr u ĩapṇam,  
Lidakha alæ ham sy'am;  
Ham padai ham leh saroṇ,  
Wym em thaw pho tæ u choṇ.



Han duk o'u choŋ THARU wañiär,  
 Nja ũ dep o u tien u sarom bru,  
 U pakhæt o da ka jar,  
 U choh o sa dow KHARU.  
 La kattæ daŋ ie pho u lait,  
 U wieh o dei käd,  
 Hawa kut ki läd,  
 U pynsŋat o da pynsŋat.

## PHA KA İOŊ NJA

### Kynthai:

Ki por ki sŋi ki bnai ki snem,  
 İoh ki hei Burom u em,  
 Juban maïa to noh pynskem,  
 Ham ieh du samen.

Kular maïa  
 Kular duiwi,  
 Jubab to sati,  
 Maïa ia ŋa,  
 Alæ pyntŋen,  
 Ham ieh ŋa samen.

Katwa daŋ che,  
 Ka sŋi ha ŋa,  
 İanom wym kylla...  
 İanom ianom hei r'ta,  
 Pha ka iöŋ ŋa,  
 İanom ianom hei r'ta,  
 Pha ka iöŋ ŋa.

## WA PHA U CHOÑNEH

La dem pho cha krem lamet latañ,  
Næ, cha khap mōloñ mōtæh,  
Han duk o u ku u hīar ĩa ki lōm synrañ,  
Rata wa pha u choñneh.

Dōh-ai dam-ai,  
Ka khet ksīar khet rupa,  
Ka spah næ ka hajar,  
Pyrthai ha wym em hi de da pha,  
Suki, lañam, wiarnar.

## DUK SUK CHIRUP

Dañman dañman hi ma-ai,  
Kaitu ĩa ña ha pyrthai,  
Luñnōd o ha wa kynmō,  
Kat dymche a ki u iō,  
Du me du me donhi ha ña,  
Map la man i wa pakla.

Por wada dep da lai,  
Wym myntoi u ñīawliar khuslai,  
Wym toh u pher u phylla,  
Suk noh kam wada bynta,  
Suk noh kam wada bynta.

## ĪANOM ĪANOM

Īanom Īanom,  
 Kylla rata,  
 Nām i Burom  
 U sahkhana,  
 Na ĩuŋ ha lait, ki lok ki jor,  
 Kynmō maĩa,  
 Ki man ki por.  
 Īanom Īanom kylla rata.

Ham khwān ham kwah,  
 Īei ĩoŋ para,  
 Suk jār la ka bhah ka bynta,  
 Han dōh han duk i manbru,  
 U Trekirod,  
 Na jroŋ wow kyrkhu;  
 Īanom Īanom  
 Kylla rata.

## MANDA BLĀD I PHŌH

Manda blād i phōh i taploh,  
 U ŋap na ki da jŋai u,  
 I phōh i mīat wīar lut waroh,  
 Īi de wow dep u klam bru.

Thylliej ksīar padīah pathīaŋ,  
 Ha ka Jubanlak i Ma-ĩa,  
 Suk noh da bīaŋ du kamtu ĩa pha,  
 Suk noh da bīaŋ du kattu chirata  
 Manda blād i phōh i taploh,  
 U ŋap na ki da jŋai u  
 I phōh i mīat wīarlut waroh,  
 Īi de wow dep u klam bru.

## SŊI KHA WASUK

Sŋi kha wasuk,  
Īa pha Rita,  
Pynkmen pynsñĭawbha  
Ko ĩa ŋa;  
Īiw ĩoh o u e, u khana,  
Sñĭaw wa kordor tam i ion ŋa.

U Trekirod,  
Na jron wow kyrkhu,  
HAPPY BIRTHDAY  
To you;  
Imsuk Imsāiñ  
Waroh chir'ta,  
Hei Burom Akor  
Wabha.

## WYM HASA O KI!

### Kynthai:

Sakhĭat, sakhĭat  
Wym hasa o kamni,  
Īei ktien wyrŋaiñ,  
U ksoh mi ki.

### Chynran:

Wyrŋaiñ næ sakhĭat,  
Ŋa wymtip o ki,  
Īeitæ waroh,  
Chon ha pha don hi  
Na ŋa na ŋa du pha du pha,  
Ū toh de i wyrŋaiñ næ i danda.

**Kynthai:**

Sakhïat! Sakhïat,  
 Du me du me ha ña,  
 Njoid wathan wajaw,  
 İei tam i duna.

**U DORJI**

Nöd o tæ u kranti,  
 Tañwa pyrchan phi,  
 Khynnah waher khynrö khyllöd,  
 Pyrchan alæ, ham ia budnöd.

Nuksa nadoñ chadoñ,  
 Dabïan hār rukom,  
 İa ki chynrañ ia ki kynthai,  
 İonşap næ ion dai.

Ki Dorji, ki khynnah kti,  
 Du kiwa da wan train hi,  
 Master hei ah, master hi sör,  
 Master nadoñ chadoñ,  
 İa ki New wa ki Old fashion.

**YNNE WOW SAHKHANA**

Ynne ka şñi wow sahkhana,  
 Mynried hadien ia pha ia ña,  
 Lakhi i man hadöh wa kut,  
 Muhot i şñiaw u em chirup.

Manbru hi bönsien wymjöh döh,  
 Thala pyrthai wa tynjöh,  
 Hajar ki roñ wow pynthaba,  
 İei mon i ion ña ion pha.

Syndonj i man ham mylliñ ki,  
Du ha ɲa ha pha don hi,  
Tyrwa i sñiaw u em chirup,  
Sati i man hadōh wa kut.

## **MA-ĪA HAM LEN DE**

Son̄sar eh waroh ini,  
Son̄sar du ha ɲa don hi...  
Maia alæ ham len de,  
Īei ma-ia i wa da che.

Sñiawsih hei won u pynchonj dor,  
Sñiawbha kat mynnu ki por;  
La kamni ɲa da thala,  
Wyr-ai alæ wa ma-ia  
Ham ieh samen du ɲa.

## **HIMA SPAH PYRTHAI**

Hei pyrtuij wabanj i iōŋ me,  
Khut o alæ wa maia,  
Læ, alæ noh kune,  
Īei maia wa da che.

Sakhi u bru na u Blai,  
Maia da kular u ri,  
Neibhah iōŋ pha khōid o u smai  
R'ta khōid o u e kti.

Lan̄j:

La hei Īuntrep næ Dalan paki,  
Maia wasakhiat ũ boi i;  
Hima spah pyrthai ũ em dor ki,  
Hakhmat i MAĪA wakhōid wa sati.

## DAŅ NA WAMUT O

DaŅ na wamut o,  
Hawa kut ioh o u iō,  
Syndet khlad i na űa,  
Kam i iymphō.

Cha palat i bor,  
Wym iē o u ksōh u riñ,  
Īei iōŋ pha dei i dor,  
Katwa daŅ im.

Kobsar hei manbru,  
Ū ioh kam wamut wa mu,  
Pisa laŋ-a o ki samen,  
Īei suk kat mynnu u chem.

## NADŌH MYNTU

Ynne nadōh myntu ka sni,  
Da man phi AR hei wi;  
Īutaŋ da dep kdoh da pynskem  
Nadōh khyndaw hadōh bneiñ.

Īei phon iei pah ka pyrthai  
Ham ap, iā man i wa sepai;  
Sah nam ki Tre wapun wakha,  
Pha u iōŋ ō, ō u iōŋ pha.

## ON KA NĪAM ĪA NĀ

On ka Nīam ĭa ŋa  
“Leh ĭei Hok, bōd ĭei Bha,”  
Ū em u bru næ ka nīam,  
Wa ĭe u sait ĭei pap ĭon ŋa,  
Ū em u bru næ Ka Nīam,  
Wa ĭe u e ĭei jīŋim ĭa ŋa.

Ksaid to ĭympā  
Chawa kut i pyrthai,  
Wan khana wan,  
Heiwon choŋ ka Paradais?  
Pher mo ka dwar ksīar,  
Pher mo ka dwar rupa,  
Kam wa bōh wa loŋ,  
Ha ka Nīam u Manchwa Loŋchwa,  
Ka Hukum ka Adoŋ,  
Ka Kuna Ka Khot  
Ka Nōh ka tēiñ Burom,  
Īa u Trekirot?  
Pun da me ĭa me  
Ham kynnoh ham tim,  
Ū em u bru wa ĭe  
U sait ĭei Pap kiwi,  
Ū em Ka Nīam wa ĭe,  
U e ĭei JINJIM!



## JAR JAR LEI PHŌH

Jar jar lei por i samōij,  
 Jar jar ki khynrō khyllōd,  
 Jar jar lei phōh i taploh,  
 Jar jar i dur em ki waroh.

Kamwa ĩah i por,  
 Kamtæ phōh ki,  
 Kamwa ĩah i manbru,  
 Wympher i jōh hi.

La lieh la ĩon,  
 La sō la stem,  
 Choŋ du hei sumar,  
 Wa pynmiat ĩei wa da em.

Jar jar lei por i samoiij...

## KDAŊ NŌD O

Kdaŋ nōd o ha wa pait,  
 Cha wa wan cha walai,  
 ĩei ĩon pha dei i mĭat,  
 DURSUHR'KHAI.  
 Her lut i mon o,  
 Synŋiaw næ wa sŋi,  
 Kylla i dur o,  
 Du ha pha donhi.

I man wa kordor  
Syrwa wa mih na pha,  
Chisien u sñiaw o,  
Ki DAWAI ha ŋa,

Pynskem noh ki i ŋait,  
İonpha wa sakhiat,  
Ham ieh u kut i miat  
Du ha ki khmat.

## **İUTAN İON ŊA İON ME**

Sakhiat,  
Du ha me ha me,  
Naikylluŋ,  
Alæ noh wanche;  
İutan,  
Ka ion ŋa ka ion me,  
Wow sakhi hawa döm ha wache.

Hadien u slap,  
Che ka sŋi,  
Kyrmen i suk daw wan i,  
Wym em wa ieh u pynkhlad,  
İei maia,  
Maia, wasakhiat.  
Sakhiat, du hame...

## KA RI O

Kam ka Ri o em mo ha pyrthai  
 Ka Ri tipbru ka Ri tipBlai,  
 Ri tipkur tipjait tipkha  
 Kamai ïei hok, nonrim ïon ka.

Manchwa lonchwa wada pynkyntan  
 ïebhah ko pynchah ki dow radan;  
 U mih U Syiem u mih u Dolloi,  
 Synchar myndēr duhai ũ hoi (duhai ũ hoi).

Ka Bei rym-aw wa dap wabïan,  
 Kyrkhu kyrpan ka syiem Mariān;  
 Spah ko wa pynṇōid ïymbar,  
 Bar ri cha ka watōr wapār.

Ki Ma ki woh Manchwa Lonchwa,  
 ïap ki neibhah ïon phi ïon ṇa;  
 Ka pateiñ wan ka wa katni,  
 ïiwleh i neibhah ka Ri.

\*\*\*

## Kattu kani na kiwa daŋ ðe o u kynmō. “ILEH MA AI KATNI”

Hei rta ðoŋ ɲa daŋjō o wa ðaki ðuŋ ki sem, ki wadōh waduk, waïoh wala,daŋjaŋ daka ðUBNAÐ wada ka ðYMBUDĒIN̄.

NEITÆ :

Heipor wa daŋkhian o,iaħ lōm ka Bei wow Pa ɲa, tæ duwa poi ha tre riatakiaŋ, khana ki wa heini i thaw wa mut u wi u bru u ksoh ka kawi ka man bei wa pyrtuid ka Kiaŋ Syŋkon. Heitæ oŋ ko ða ō “La mut mi ðei bha alæ ðarap syllād nat wa ɲa, lasni wan mi ðei sih, me heitu wot u ðeiñ mi khlem klam. Tæ daman sakhiat kamwa tim ko, ðeiñ u heitæ khlem klam hadōh wadep pyllum pyllaŋ dēiñ ko, tea kieh ko phuit! Ham myllien de, dieh lai.

NEITÆ :

Ha u snem 1954 u bnai Kmaichoglad ðaħ ke u Pa ɲa cha chnoŋ Lamin(War) tæ, harōd luti chwa u poi Sakha ðōi,ia kawi ka sahkti ksiar wa wah ha u wi u dēiñchdōh heitæ kylli o ðow Pa; ileh ieh ki ðakate ka sahkti how dēiñ ? Oŋ u Pa, kate tæ em wa mylliñ, næ wa hap nā kī brū, tæ kiwa chem.,wah ki ka kamtæïoh kitæ kiwa wiar sahkti u chem ka.

NEITÆ :

Ki Pa o (U Ksan Chylla) pynhap u ðow kseiñ neidoh ki masi ki blaŋ deiwa klam deiwa tyŋkheiñ dēiñ hi eh u tæ hap ki kseiñ kamjōh ðaki ɲjaŋkhnap neidoh ðoŋ ki; watī u khniaŋ kba wa ða ka ɲjaŋryŋksi hap ki na u kba deiwa klam hi eh u.

NEITÆ :

Khana ki wa heh ‘Corruption’ næ BAMSAP da em ko nadōh nynde, kiwa haki Pnar khut ki ‘BAMSAP’ toh I BAMKHWE. Kamjōh i kjut ‘Cancer’ næBampon da em i nadōh na chwa iwa ki Pnar khut pyrtuid ki ‘BAMSMÖIJ’ iwa u khniang ini kjut khut ki ‘ÑIADBOIT’.

---





Published by :

Varalada Books Publishing House

Varalada Books Publishing House

Mob : 91 984024301 9840243028

